

NAGYCENK NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM 2023 - 2028

Tartalomjegyzék

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	17
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	19
1. Jogszabályi háttér bemutatása	19
2. Stratégiai környezet bemutatása	20
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	30
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	58
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	77
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	83
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	92
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	97
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	100
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	101
1. A HEP IT részletei.....	101
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	104
3. Megvalósítás	108
4. Elfogadás módja és dátuma	113

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum útmutatásai szerint Nagycenk Nagyközség Önkormányzata egységes esélyegyenlőségi programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

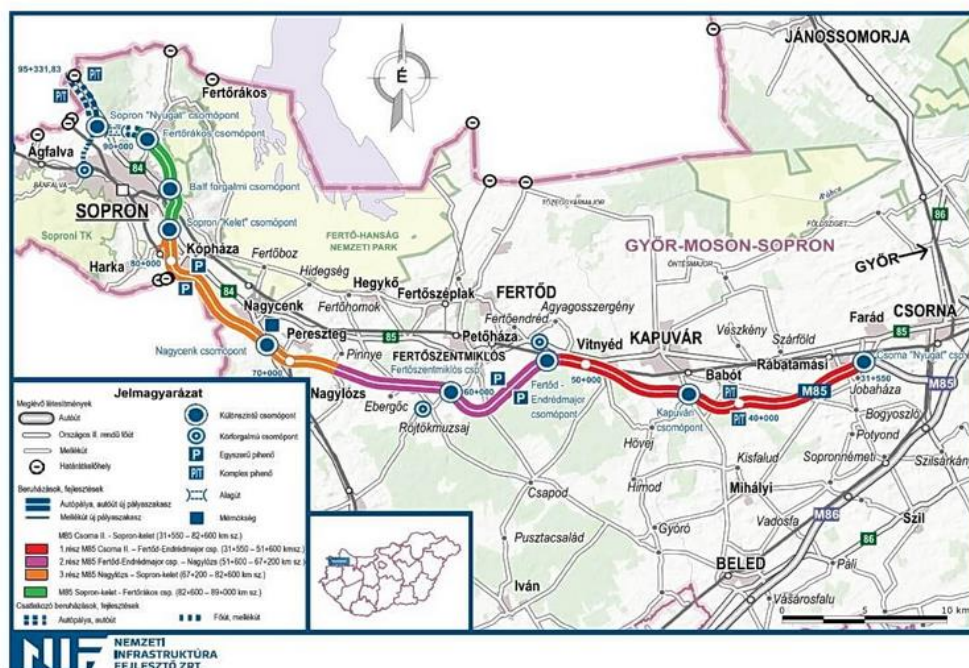
Nagycenk területe 1946 hektár (= 19.5 km²). Nagycenk nagyközség GPS koordinátái: 47.6082, 16.6979. Soproni járásban, Győr-Moson-Sopron vármegyében található.

Az Országgyűlés 2022. július 19-én elfogadta Magyarország [Alaptörvényének](#) tizenegyedik módosítását, amely alapján 2023. január 1-jétől a megye megnevezés vármegyére módosult.

Soprontól mindössze 12 km-re fekszik a község, a 84. sz. és a 85. sz. főközlekedési utak találkozásánál, valamint használatba került 2021-től az M85-ös gyorsforgalmi út, amire Nagycenknél is lehet fel- és lehajtani.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

SOPRON MEGKÖZELÍTÉSE, M85 AUTÓÚT CSORNA II. – SOPRON-KELET – FERTŐRÁKOS CSOMÓPONT KÖZÖTTI SZAKASZ MEGVALÓSÍTÁSA

Terület: 19 km²

Jogállás: Nagyközség

Járás: Soproni

Vármegye: Győr-Moson-Sopron

Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: Nem

Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: Nem

A nyugat-magyarországi peremvidék Sopron-Vasi-síkságán helyezkedik el. A határ dél-nyugati rész dombos és a Soproni-hegység nyúlványához kapcsolódik, (legmagasabb pontja a Dombháti dűlő), a keleti része már síkság, alföldies jellegű. Legalacsonyabb része az Ikva és az Arany-patak völgye. Ez utóbbiban helyezkedik el a község, ezért is hívták hajdan Gödörceknék. A két főútvonalon közlekedő autóbuszjáratokon, és a most már GySEV üzemeltetésű Sopron- Szombathely vasútvonalon is megközelíthető település. Községben teljes körű a közműellátottság, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

Település története

A község nevét 1291-ben írták le először egy latin nyelvű birtokeladási oklevélben, ekkor Zenk-nek hívták. A két Cenk megkülönböztetésére időnként jelzős nevek is feltűnnek, pl. 1359-ből: Gudurzenk (Gödörcken) A Nagy Czenk név 1544 óta ismeretes. Kiscenk első ismert neve Tótcenk volt. 1544-től már Dávid Czenknek írják.

A Széchényi család a Nógrád megyei Szécsénykén, a 17. században emelkedett a főnemesi családok sorába. A család tekintélyét és birtokait I. Széchényi György szerzete meg, aki győri püspök, majd kalocsai és esztergomi érsek volt. 1677-ben zálogjogon megszerzi 52 ezer forintért Sárvár- Felső vidék egy részét, ehhez tartozott Boz, Hidegség, Homok, Hegykő, Kis és Nagy-Cenk, Kövesd Lövő, Újkér, Horpács. Öccse Lőrinc is ügyes volt a vagyonszerzésben, Lőrincnek volt három leánya is, de György érsek úgy rendelkezett, hogy a birtokok csak a család férfi tagjaira szállhatnak, a lányokat pénzben kell kielégíteni. Viszont a női családtagoknak életük végéig tartó haszonélvezetre már Ő is engedett át 1-1 birtokot. Lőrincz, Ilona lánya így kapta meg Dávid Czenket és Hidegséget 1680-ban.

Ilona volt az első Széchényi, aki itt lakott Cenken. Lőrincz fia II. Széchényi György Eszterházy Pál nádortól megvásárolta Széplakot és 1692-ben oda költözött. A török igából sikerült megszabadulni, de még teljesebbé vélt a Habsburg-önkény uralom. Egyre nőtt az elkeseredés és növekedett a bujdosó parasztok száma. 1704-ben a kurucok a Dunántúlra is elérkeztek 8 ezer fős csapattal megtelepedtek a Széchényi család birtokain. A község a kurucoknak is és a labancoknak is tartozott élelmet és hadisancot fizetni. 1707-ben Ebergényi László császárhű tábornok visszafoglalta a Széchényi birtokokat. György testvére Széchényi Pál kalocsai érsek a császár megbízásából békéltető tárgyalásokat folytatott a kurucokkal.

György utolsó éveit betegen töltötte és fia Zsigmond vezette a gazdaságot. 1732-ben halt meg, Zsigmond csak hat évvel élte túl atyját. Zsigmondnak négy fia volt, halála után a négy fiútestvér felosztotta a birtokot, Antalnak Cenk jutott.

Széchényi Antal gróf feleségül veszi Barkóczy Zsuzsanna grófnőt. Széplakról Cenkre költözik, rendbe szedi birtokait, összes birtokainak központjául Kiscenket teszi meg. Miután birtokait rendbe tette, újra bevonul ezredéhez őrnagyi rangban és közel húsz évig katonáskodik, szolgálja Mária Teréziát. 1758-ban leszerel és állandóan cenken tartózkodik. A majorház és mostani kastély helyén álló kúria a katonáskodása alatt lakatlan volt ezért állapotuk teljesen leromlott ezért új kastély építésébe kezd. Az akkori építkezés volt a mostani kastély első fázisa. Feleségével a kastély körül nagy parkot létesítettek, ez években ültették a 2,6 km hosszú hársfasort és a végébe a remetelakot.

Hársfasor

Szintén az ő idején kezdődött a tégláégetés. Halála után birtokait özvegye kezelte tovább, az özvegy épített a remetelak mellé egy remete kápolnát a hársfasor végébe. Mária Terézia rendelkezett, hogy a temetőket a falun kívül kell elhelyezni higiéniai okok miatt. Ezért Barkóczy Zsuzsanna 1778-ban új temetőt nyitott ahol temető kápolnát épített. Széchenyi Antal grófnak a halálakor nem volt élő fiú gyermeke ezért a Széchenyi György érsek által meghatározott öröklési rend szerint öccsének Zsigmondnak a fia Széchenyi Ferenc gróf lett a birtok örököse.

Ferenc gróf Széplakon született 1754-ben, 1777-ben feleségül veszi bátyja özvegyét Festetics Júlia grófnőt. 1788-ban már Cenken és Sopronban él magántitkára Hajnóczy József volt. Nagy változásokat vesz tervbe a kastélyt illetően. Tervet készített az Ikvának a kastély területéről történő elvezetéséről. Az Ikva addig három ágon folyt a kastély mögött. ezzel megoldotta a kastély szárazzá tételét. A vízrendezés után következett a park rendbetétele, az angolparkot kül- és belföldi csemetékkel ültetik tele. Meghonosítja a platánokat és a vadgesztenye fákat. 1790-től Bécsben él a császár szolgálatában dolgozik, ott született harmadik fia 1791. szeptember 21-én István. 1793-tól Cenken van könyvtárát bővíti iratait rendezi. Ekkor határozza el az uradalmi gazdálkodás nagyarányú kiterjesztését. 1799-ben a kastély átépítésébe kezd Ringer József soproni építésszel tervezteti meg.

Széchenyi István

1802-ben adományozza a nemzetnek a hatalmas könyvtárát, kézirat, térkép, érem és ásványgyűjteményét. Három hitbizományt hozott létre a 3 fia részére. Nagy és Kis Cenket István fia kapta. A családról minden tekintetben gondoskodni szeretett volna ezért a temetői kápolna alá egy családi sírboltot építtet szintén Ringer Józseffel, valamint a kápolnához egy klasszicista előcsarnokot.

Széchenyi Ferenc 1820-as halála után Nagy és Kis Czenk István fiára szállt. István kedvelte a lovakat, gazdaságában már mintaszerű lótenyésztés folyt, de 1821-ben még az ország 150 ménese közül a legkisebb volt a cenki. Wesselényivel, állatorvosával és ménesmesterével Angliába megy, 20 lovat 2 csikót vesz, később is folytatja vásárlást összesen 20 mént és 60 kancát vásárol. Hoz magával egy angol ménesmestert. A hársfasort derékban keresztező platán soron lófuttatót alakítanak itt idomítják és edzik a lovakat. 1830-ban egy pesti lóversenyen Filác István cenki lovásza első díjat nyert.

Sok gondja közül, az egyik a selyemtermelés felvirágoztatása volt. Már 1815-ben Olaszországi katonai szolgálata alatt figyelte, hogy milyen szorgalommal és haszonnal végzik a selyemtermelést. 1829-ben 12 ezer nemesített eperfát, vagy ahogy felénk mondják szederfát hozat Milánó vidékéről, majd később faiskolában neveltek 66 ezer fát. Cenken selyemgombolyító üzem épül 1835-ben és elkezdődik a selyemtermelés, 1841-ben már 41 mázsa selyemgubót termelnek. Az üzem a Nagy-Czenki uradalmi majorban 35 évig működött. A kastély az 1834-1840 közötti átépítésnek köszönhetően a korszak egyik lekorszerűbb épületévé vált. A kertbe Széchenyi Béla vezette be a gázvilágítást 1860 után, melyhez helyben állították elő gázt. A vasúti közlekedést A Déli Vasút

indította el 1865-ben a Wiener Neustadt – Nagykanizsa közötti szakaszon, mely Nagycenket is érintette. A 19. század legfontosabb gazdaságtörténeti létesítményei az iparhoz kapcsolódtak, selyemfonoda és cukorgyár épült a településen. A cukorgyár nemcsak az épületén belül foglalkoztatott több száz embert, de bér gazdaságot is szervezett, ezáltal sok helybeli jutott munkalehetőséghez, azaz az üzem beépült a falu életébe.

A gyár története Nagycenken a Szerződés, amelyet Crescentia grófnő „urad. Jóságkormányzója és Gonzáles Károly úr, mint polgár és egy társaságnak tagja a Nagycenk Cukorgyár cég alapítása alkalmával kötöttek” kezdetű irattal indult. Az 1854. szeptember 2-án kelt okirat szerint az uradalom hat katasztrális hold földet adott el ezerhatszáz forintért az üzem alapítójának, s a következő évtől kezdve évente háromszáz katasztrális hold cukorrépa termesztését vállalta a gyár részére.

A korszakban a kultúra és az egészségügy folyamatosan fejlődött. Ebben az időszakban bővítették az iskolát, helyi körorvos volt megtalálható Nagycenken, akihez 14 további település tartozott.

Cukorgyár

Gyógyszertár először Kiscenken létesült, majd 1883-tól Nagycenken. Az első állatorvosi kórt a járásban 1891-ben Nagycenken szervezték meg.

Az Önkéntes Tűzoltóegyesület 1889-ben alakult meg majd 1890-ben új községházat építettek. 1892-ben belügyminisztériumi rendelet írja elő Nagycenk és Kiscenk egyesítését, melyre 1893-ban került sor.

Az első világháború harci cselekményei a községtől távol zajlottak, de a lakosság megérezte a bevonult 200 férfi munkaerő hiányát. Az első világháborút lezáró, 1920. június 4-én aláírt trianoni békeszerződés (békediktátum) Sopront és környékét Ausztriának ítélte. A magyar egységek 1921. augusztus 26-án kezdték meg a terület kiürítését, a benyomuló osztrák csapatokat azonban Ágfalvánál a Prónay Pál és Héjjas Iván által vezetett „Rongyos Gárda” visszaverte, sőt szeptember végén betört Ausztria területére. Felsőőrön „alkotmányozó gyűlésen” kikiáltotta a független Lajtabánságot. A magyar kormány ugyan nem ismerte el az új „államot”, de arra sem volt hajlandó, hogy a csapatokat kivonja a térségből. A helyzet megoldására a két fél között olasz közvetítéssel Velencében kezdődtek tárgyalások. Az október 13-án létrejött megállapodás szerint a magyar fél kiüríti a területet, majd népszavazás dönt Sopron és a környező nyolc település hovatartozásáról (Fertőrákos, Ágfalva, Sopronbánfalva, Harka, Balf, Fertőboz, Kópháza és Nagycenk). A népszavazást 1921. december 14-én rendezték meg Sopronban, 16-án a többi településen. Az egész térség összességében 65,1 százalékban döntött Magyarország mellett, Sopronban a szavazók 72,8 százaléka tépte szét a sárga Ausztriát jelentő szavazólapot és hagyta épen a kék Magyarországot jelentő szavazólapot. Nagycenk a népszavazáson rendkívüli eredményt produkált. MA szavazásra jogosult 1041 főből 1039-en részt vettek a szavazáson, 8 érvénytelen szavazat volt, 5 szavazott Ausztria mellett, 99,5 százalékban Magyarországot választották hazájuknak. A helyi legenda szerint gróf Széchenyi István is megjelent a szavazáson „a halottak nevében jöttem szavazni, nevükben jöttem megmondani, hogy ez a föld magyar volt és magyar is marad”. Ezzel talán joggal nevezhetjük Nagycenket a „Legnagyobb magyar, legmagyarabb falujának” 1922-ben a nemzetgyűlés a népszavazás emlékét törvénybe iktatta és Sopronnak a Civitas fidelissima (Leghűségesebb város) címet adományozta. A kormány 2001-ben december 14-ét a hűség napjává nyilvánította.

Újabb fejlődési periódus és fellendülés 1927-től látható, amikor megépült a mai Községháza és egyben Kultúrház, valamint szintén ebben az évben megalakul a Hangyaszövetkezet. Az első világháborúban 63, míg a második világháborúban 42 cenki halt hősi halált. A második világháború után jelentős változások zajlottak le Nagycenken. 1950-ben tanácsrendszer jött létre, majd 1973-tól Fertőbozzal közös községi tanács alakult, melyhez később Pereszteg, Pinnye, Nagylózs és Sopronkövesd is csatlakozott. A megyei tanács engedélyével 1982-ben nagyközségi közös tanács alakult Nagycenk székhellyel. A világháború után földreform keretében a Széchenyi birtokok egy részét felosztották, majd 1959-ben termelőszövetkezetek alakultak. Az 1960-as és 1980-as évek között több fejlesztés zajlott a településen: új gyógyszertár, óvoda, egészségház, idősek napközi otthona, fogorvosi rendelő és új posta épület.

1965-ben létrejött a Nagycenki Baromfikombinát, melyben Pereszteg és Nagylózs községek is részesedéssel rendelkeztek. 1983-ban alakult meg a Nagycenki Lótenyésztő Állomás, mely a szombathelyi Állattenyésztő Vállalathoz tartozott.

A cenki kastély háború alatti sérülései 1944 végéig ki lettek javítva, de az 1945 nyarán itt nyaralók okozták a kastély pusztulásához vezető folyamat kezdetét. Az 1970-es években műemléki helyreállítás során kiállítótereket, irodákat és vendégszobákat alakítottak ki.

Széchenyi kastély

Ennek keretében 1973-ban elkészült a kastély első épülete, a Széchenyi István Emlékmúzeum, majd a régi istálló helyén méntelep és lovas iskola nyílt. Szintén ebben az időszakban épült meg a Széchenyi Múzeumvasút. 1982 óta nagycenki székhellyel működik a Széchenyi Kör, mely országos hatókörű civil szervezet. Az 1980-as években a kastély többi része is felújításra került, berendezték a múzeum másik épületét, mely a Széchenyi István-szárny nevet kapta, valamint kialakították a kastélyszállót.

A nagycenki Széchenyi-kastély turisztikai célú fejlesztése 2021-től megkezdődött európai uniós, és hazai forrásból. Összesen 2.884.900.551 Ft-ból. A teljes projekt még nem fejeződött be, de a kastélyépület már megnyílt a látogatók előtt, a múzeum részen még munkálatok zajlanak.

Projekt célja: a nagycenki Széchenyi-kastély turisztikai és infrastrukturális fejlesztés célja, hogy gróf Széchenyi István életéről és munkásságáról egy méltó nemzeti emlékhely kerüljön létrehozásra. A multifunkcionális kulturális és turisztikai vonzerő megalkotásával, az élményalapú kiállítások berendezésével a műemléképületekhez kapcsolódó történeti és környezeti értékek megőrzése fenntarthatóvá válik. A Széchenyi-életmű sokrétűsége lehetővé teszi egy gazdag tematikájú kiállítás megrendezését, amely alapvetően két részre tagolódik majd a kastélyegyüttes két épületszárnyában. Az Öregkastély Széchenyi legjelentősebb alkotásait mutatja be az érdekességek mentén, de itt kap helyet a család-, a birtok- és a kastélytörténeti rész is. A Széchenyi-szárny az otthon tematikát dolgozza fel, ennek megfelelően enteriőr-szerűen lesz berendezve.

A politikai, gazdasági változások a község életében is jelentős szerepet játszottak. Nagycenk és közvetlen környéke gyülekezőhelye volt az egykori NDK-soknak, akik gyakran próbálkoztak innen elindulva a tiltott határátlépéssel. A nevezetes határáttörés után több itt hagyott gépkocsit szedtek össze az arra illetékesek. A falu névjelző táblájáról is eltűnt a „határőr község” felirat, az őr létszámát a minimálisra csökkentették. A rendszerváltozás utánra kiírt első demokratikus helyi önkormányzati választáson a falu első polgármestere Fekete Lajos lett, a második ciklusra is bizalmat kapott. 1998-ban Udvardi Imréné a falu első embere.

A vasfüggöny leomlása a települést a korábbi perifériáról az ország egyik legdinamikusabban fejlődő térségébe „helyezte” új lehetőségek nyíltak meg az itt élők számára. Az átmenő forgalom és a turisták nagy száma több új vállalkozás megindítását eredményezte. A lovas turizmus is fejlődőben van. A község egészséges vizet adó vezetékes ivóvízrendszere térségi összefogás eredményeként valósult meg, akárcsak a regionális szennyvíztisztító telep a 84-es számú főút mellett. Ugyancsak a századvég terméke a gázvezetékek és lakossági csatlakozások kiépítése. A lakossági telefonigények ugrásszerű növekedése községi telefonközpont létesítését tette szükségessé. Sokcélúan hasznosítható a két község egyesítésének századik évfordulóján felavatott Sportcsarnok. A legújabb, mindenki által pozitívnak ítélt beruházás, az új gyógyszertár megnyitása volt 2001-ben, a falu központjában, ahová a kiscenki faluvégről került. A község vezetése korábban Cenki Krónika címmel indított helyi tájékoztató kiadványt, ma Cenki Híradó néven jelenik meg az újság, amely elődjéhez hasonlóan a közérdekű hírek mellett rendszeresen közöl helytörténeti írásokat is. 1994-ben elkészült a település rendezési terve, az önkormányzat, a Nagycenkért Alapítvány és a helyi egyesületek is azon van, hogy minél otthonosabbá és vonzóbbá váljon a település mind a lakosok, mind az idegenforgalom számára. Széchenyi faluja emlékmúzeumával, nemzeti emlékhelyével, történeti és természeti értékeivel ezt jó eséllyel kísérelheti meg.

Nagycenk látnivalói

- "Ecce Homo"-szobor,
- A Pestis-oszlop
- Hársfasor
- Ilona Major
- Kisállé
- Kortárs Képzőművészeti Galéria
- Mozdonyskanzen
- Nagycenki Széchenyi Múzeumvasút (2019-ben felújítása megtörtént)

- Népszavazási emlékkút
- Nyugat Magyarországi Egyetem Lovas Oktatási Központ
- Piéta-szobor, Nepomuki Szent János-szobor,
- Régi mesterségek szerszámkiállítása (Gróf Gyula gyűjteménye)
- Széchenyi Béla és Endrődi Hanna síremléke a Hársfasor végén
- Széchenyi István szobra
- Széchenyi Mauzóleum
- Széchenyi-kastély
- Szent Család-szobor,
- Szent István Római Katolikus Templom
- Útmenti barokk szobrok

1972-ben épült meg a 760 mm nyomtávolságú, 3600 m hosszú, Nagycenk és Fertőboz között közlekedő Nagycenki Széchenyi Múzeumvasút.

Demográfia

A 2011-es népszámlálás során a lakosok 88%-a magyarnak, 0,7% horvátnak, 3,3% németnek, 0,2% románnak, 0,2% szlovénnek mondta magát (11,3% nem nyilatkozott). A cigány (romani, beás) népesség száma 0 fő.

(Forrás:(TeIR)|KSH-NEPSZ/2011)

A vallási összetétel a következő volt:

- római katolikus 68%,
- református 2,4%,
- evangélikus 2,5%,
- görögkatolikus 0,4%,
- felekezeten kívüli 5,9% (19,9% nem nyilatkozott).

A lakónépesség folyamatosan, dinamikusan növekszik az utóbbi öt év alapján.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	2 078	bázis év
2017	2 147	103,32%
2018	2 251	104,84%
2019	2 395	106,40%
2020	2 625	109,60%
2021	2 767	105,41%

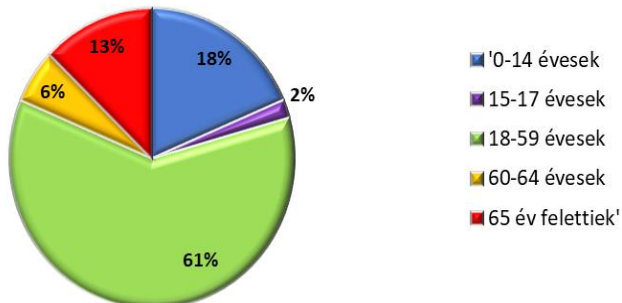
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

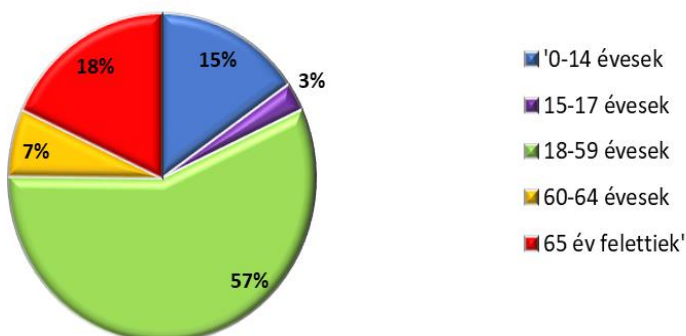
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 100	1 172	2272	48,42%	51,58%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			79	3,48%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	205	180	385	9,02%	7,92%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	22	33	55	0,97%	1,45%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	668	668	1336	29,40%	29,40%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	64	78	142	2,82%	3,43%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	141	213	354	6,21%	9,38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

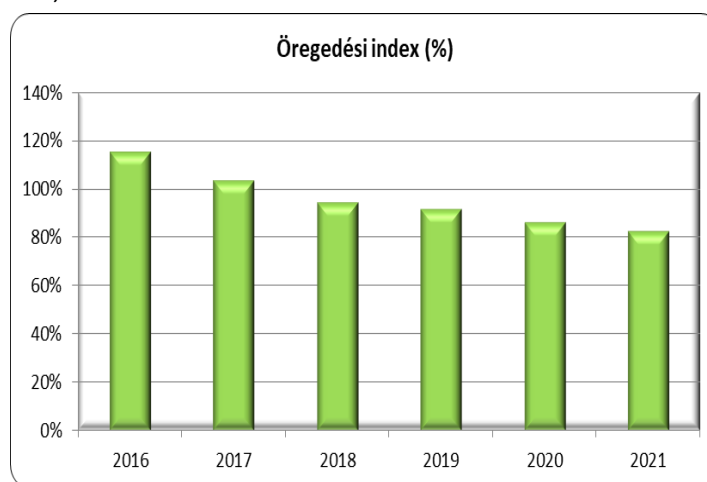

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	325	281	115,66%
2017	319	307	103,91%
2018	327	346	94,51%
2019	354	385	91,95%
2020	380	439	86,56%
2021	394	476	82,77%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

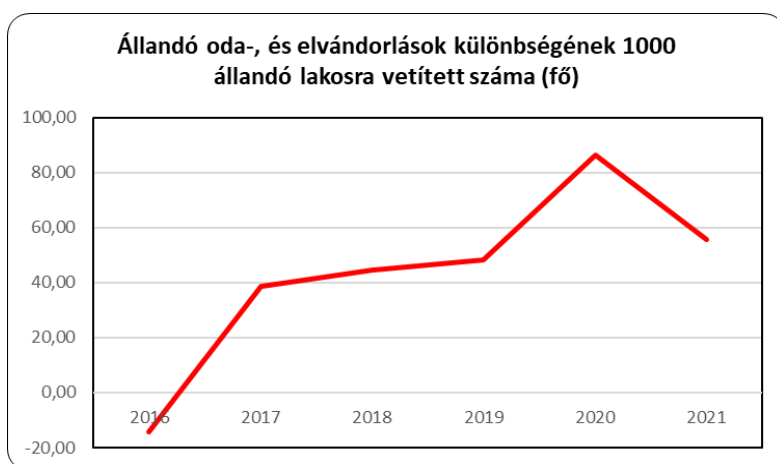
A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyan ezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

Az öregedési folyamat a lakosság arányában nagyon pozitív irányt vett, az odavándorlások magas számának is köszönhető.

Nagyobb különbség a 18-59 évesek, és a 65 éven felüliek számában mutatható ki. Az idősebb korosztályban jellemző, hogy a nők aránya kicsit magasabb.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-14,35
2017	38,82
2018	44,57
2019	48,21
2020	86,45
2021	55,64

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Külföldről bevándoroltak száma:

	Összesen	Férfi	Nő
Bevándorolt	2	1	1
Menekült	-	-	-

A településen folyamatos népességszám növekedés tapasztalható, amely a vármegyei statisztikával megegyező irány.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-1,91
2017	-5,68
2018	-1,36
2019	2,15
2020	3,59
2021	-2,97

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A születések száma stagnált az utóbbi két évben, de a természetes szaporodás mutató rosszabb, ami a COVID járvány befolyásolhattott.

A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősek (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja.

Gazdaság

A település idegenforgalmi jelentősége nagy, melynek kialakításában nagy szerepe van az 1973-ban megnyílt Széchenyi István Emlékmúzeumnak, Magyarország legnagyobb alapterületű emlékmúzeumának. A több millió, főleg hazai turista a Széchenyi-életmű minden fontos elemével megismerkedhet a családi kastélyban kialakított kiállításon. A múzeum kulturális centrumként is működik, helyet adva különböző művészeti ágak bemutatkozásának. A kastély pályázati forrásból felújításra került 2021-től, és már látogatható, de a múzeum részen még zajlik a felújítás.

Az újabb változás 1990-ben a vállalkozások sorát nyitotta meg. A magángazdaságok száma ugrásszerűen megnőtt, számos iparos kínálja szolgáltatásait, sok család az idegenforgalomból kíván megélni. Az idegenforgalomra jó hatással van, hogy Nagycenk két területével is része a Világörökségnek. A bírálók az épített környezet egysége és harmóniája vizsgálatánál a nagycenki Széchenyi kastélyt és az azt körülvevő parkot, valamint a Fertő-tájjal összekötő kapcsolatot jelentő Hársfa-sort és környékét találták alkalmasnak arra, hogy bevonják a világörökség védelme alá, a Fertő-táj Világörökség részeként.

Széchenyi faluja szerencsés földrajzi elhelyezkedése, jó adottságú földjei, műemlékei segítségével meg tudja továbbra is tartani központi szerepét a változó világban.

A közműellátottság teljes körű, kiváló közlekedési (főútvonalak, vasútvonal) és infrastrukturális lehetőségekkel. Európa egyik legjelentősebb repülőtere, a Wien- Schwechat-i repülőtér mintegy 70 km-re található. Térségi viszonylatban pedig komoly távlatok elé nézhet a Fertőszentmiklósi repülőtér.

Nagycenk ipari területe:

Az iparterület Nagycenk belterületén található, a 84-es (Sopron – Balaton) és a 85-ös (Sopron – Győr – Budapest) főútvonal közvetlen szomszédságában, az osztrák határtól pár száz méterre, a leendő M85-es gyorsforgalmi út mellett helyezkedik el. Az iparterület nagysága 5 hektár és a M85-ös utat is kivitelező Dömper Kft. működik itt.

Sopron környéke és a Fertőtáj a híres borvidék szőlőinek termőhelye is, a szőlőültetvények jellegzetesen szép részei a tájnak. A környéken magas foglalkoztatottsági arány, jól képzett munkaerővel rendelkezik.

Jelentős vállalatok a térségben: GYSEV, Heineken Hungaria, ROTO-ELZETT CERTA, Wienerberger, IMS, Swedwood Sopron, VELUX, AUTOLIV

Településeinken magas színvonalú a mezőgazdasági termelés és jelentős az erdőgazdálkodási ágazat tevékenysége is. A Magyarországon ma működő valamennyi bank egységei jelen vannak a térségben, elsősorban Sopronban. Az ország jelentős részén tevékenykedő Sopron Bank Burgenland központja pedig itt van. A kedvező földrajzi elhelyezkedés nagymértékben meghatározza a kistérség gazdasági adottságait és jövőbeni lehetőségeit. Az Európai Unió regionális koncepciójából adódóan a határ menti fekvés jelentős gazdasági potenciált rejt magában.

A gazdasági élet dinamizálásában fontos szerepe lehet az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával megvalósuló osztrák-magyar együttműködési programnak. Az együttműködési program fő célja a határ mentén a gazdasági, társadalmi, turisztikai, környezetvédelmi kapcsolatok elmélyítése, a regionális versenyképesség erősítése és egyben az egyenlőtlenségek mérséklése. A Sopron- Fertőd Kistérség 5 magyar és 10 osztrák kistérséggel együtt részt vesz a Regionet-aktív programban, melynek célja a határ menti gazdasági együttműködés fejlesztése, közös gazdaságfejlesztési programok kidolgozása.

Jövőképünk

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és mélyszegénységben élők esélyegyenlősége minden szempontból biztosított, életszínvonaluk emelését támogatjuk.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egyéni fejlődését, oktatását, személyiségük fejlesztését.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősök egészségügyi állapotára.
- Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a nők esetében a hátrányos megkülönböztetés ne alakuljon ki.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének javítására.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagycenk település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete (2021.06.30.)
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- **Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2016 (XI.7.) - önkormányzati rendelete az egészségügyi alapellátás körzeteiről**
- **Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2022. (XII. 11.) önkormányzati rendelete 2023.01.01 - a köztemetőről és temetkezésről**
- **Nagycenk Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2021. (VI.24.) önkormányzati rendelete 2021.07.01 - az intézményi térítési díjakról**
- **Nagycenk Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete 8/2021. (VI.14.) önkormányzati rendelete 2021.06.15 - az önkormányzat által biztosított szociális ellátásokról**

2. Stratégiai környezet bemutatása

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózáspolitikai fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózáspolitikai helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek. A helyi felzárkózáspolitikai tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is. Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Nemzeti stratégiák, koncepciók

MAGYARORSZÁG KONVERGENCIA PROGRAMJA 2023-2027

MUNKAERŐPIAC és FOGLALKOZTATOTTSÁG

A koronavírus-járvány okozta válságból történő kilábalással párhuzamosan a munkaerő iránti kereslet ismételt felélénkült, 2022-ben tovább folytatódott a foglalkoztatási mutatók javulása, amelyet támogattak a Kormány munkahelyek megőrzését, valamint újak létrehozását ösztönző intézkedései is. A romló külső környezet, az orosz-ukrán háború okozta kihívások ellenére a foglalkoztatottak száma újabb csúcsra emelkedve tavaly nyáron meghaladta a 4,7 millió főt, illetve értéke azóta is ezen a magas szinten alakul.

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030

A stratégia megalkotásával több hazai és uniós szabályozásban rögzített szakpolitikai elvárásnak felel meg hazánk. A stratégia célkitűzéseivel, beavatkozási irányjaival és intézkedési terveivel megerősítjük a magyar kormányzat elkötelezettségét a szegénység felszámolása és a cigányság felemelkedése mellett.

A stratégia a szegénység szempontjából meghatározó társadalmi problémák áttekintésével, a kezelésükre meghatározott beavatkozási irányok és szakpolitikai célok kijelölésével járul hozzá a fejlesztéspolitikai források felhasználásához szükséges, az uniós jogszabályokban meghatározott feljogosító feltételek teljesítéséhez. A dokumentum előzménye a 2020-ig szóló hazai felzárkózási stratégia, az ugyancsak 2020-ig érvényben lévő, a 2011-es magyar elnökség alatt elfogadott uniós roma keretstratégia és utódja, az 2030-ig tartó európai uniós roma keretstratégia, a 2032-ig szóló „Legyen jobb a gyermekeknek!” stratégia, valamint a Telepszerű lakhatás kezelését célzó stratégia.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke. A térségben sajátosságaira tekintettel A Nemzeti Stratégia átfogó céljai közül, összhangban van a program azzal a céllal, hogy alakuljon át azon intézmények és szolgáltatások működésmódja és szemlélete, amelyek ma hozzájárulnak a szegénység és kirekesztés újratermelődéséhez. Ezeknek az intézményeknek és szolgáltatásoknak a mainál sokkal nagyobb mértékben kell hozzájárulniuk a gyermekek képességeinek kibontásához, ahhoz, hogy felnőttként értelmes tevékenységek révén, teljes jogú polgárként kapcsolódjanak be a társadalom életébe.

Magyarország Digitális Gyermekevédelmi Stratégiája

Minden az értékteremtő internethasználat támogatására, illetve a gyermekek védelmét szolgáló szabályok hangsúlyosabb érvényesülésére irányuló eszköz, intézkedés kapcsán figyelembe kell venni a fogyatékossággal élő és sajátos nevelési igényű gyermekek szempontjait. Törekedni kell a médiaoktatás és képzés, valamint az internethasználatot elősegítő eszközök, hatékony műszaki megoldások integrálttá, hozzáférhetővé, akadálymentessé tételére, és ezeknek a lehetőségeknek széles körben történő megismertetésére, tudatosítására.

<https://digitalisjoletprogram.hu/files/b9/55/b955b52770e659680b4e537e84df906b.pdf>

Nemzeti Drogellenes Stratégia

A kábítószer-problémára vonatkozik, viszont hangsúlyozza, hogy a kábítószer-jelenség szorosan összefügg más kémiai és viselkedési függőségi problémákkal, elsősorban pedig a nemzet általános lelki egészségi állapotával, különös tekintettel az értékszemplélet, a kapcsolati kultúra, a problémamegoldó készség személyes és közösségi jellemzőire.

A kábítószer-problémák hatékonyan nem kezelhetők más kapcsolódó nemzeti szakpolitikai stratégiák és programok nélkül, így például az alkohol-, gyógyszer és egyes viselkedési függőségeket érintő, illetve a mentálhigiénés, valamint a bűnmegelőzési stratégia és program nélkül.

Közvetlenül kapcsolódó szakpolitikai stratégiákhoz és kezdeményezésekhez, különösen a népegészségügyi, a lelki egészség megőrzését érintő és az ifjúságpolitikai szakterületekkel összhangba.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

Az Operatív Program átfogó célja a környezetileg tudatosan tervezett fejlesztésekkel a regionális adottságokhoz illeszkedő gazdasági és közszolgáltatási infrastruktúra megteremtése a növekedés és foglalkoztatás elősegítése érdekében.

Az elmaradott és egyúttal aprófalvas térségek életkörülményeinek javítása a lakosság-megtartó képesség érdekében.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Éves költségvetési terv
- Nagycenk Nagyközség kulturális koncepció
- Nagycenk turisztikai koncepció
- Önkormányzat Gazdasági Programja
- Településszerkezeti Terv, Helyi építési szabályzat
- Települési Arculati Kézikönyv
- Sportfejlesztési program

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Nagycenk a Soproni járáshoz tartozó település.

Soproni járás

Terület: 848 km²

Lakónépesség: 101 706 fő

A járáshoz tartozó települések száma: 38

A 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerint a soproni járás nem kedvezményezett járás, nem fejlesztendő járás, és a komplex programmal fejlesztendő járás kategóriába sem sorolható.

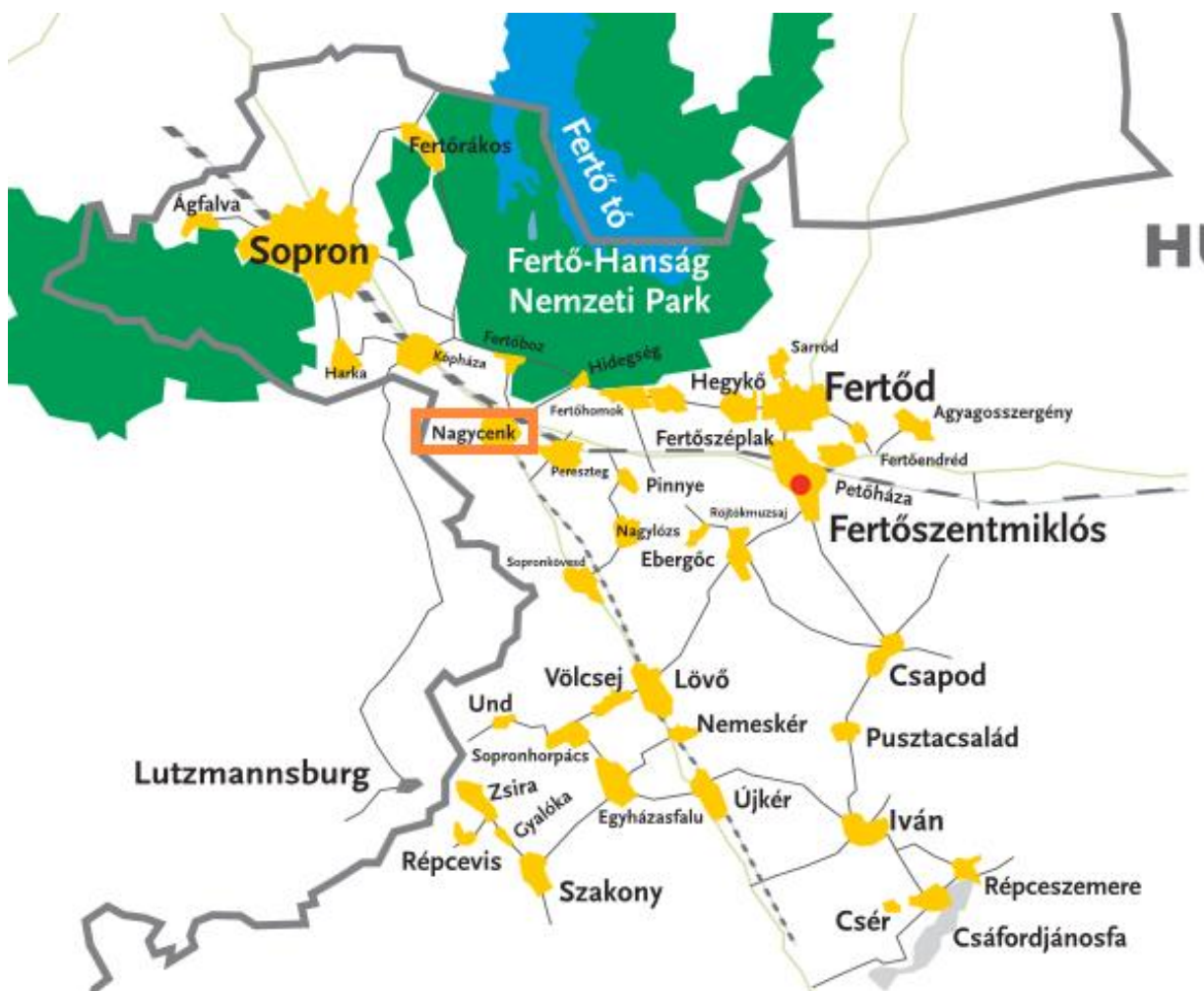
A Soproni-Fertődi kistérségben, valamint a Soproni járás területén a 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerint jelentős munkanélküliséggel sújtott település nincsen, és nincsen társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település.

Nagycenk nagyközség a gazdasági, társadalmi és szociális helyzete szervesen kapcsolódik a közvetlen környezetében levő kistelepüléseket összefogó Soproni statisztikai kistérséghez, melynek intézményesült formája a **Sopron és Térsége Önkormányzati Társulás**. Sopron-Fertőd Kistérség Többcélú Társulásból 2014-ben alakult kevesebb tagot összefogva, mint az előző társulás.

Sopron és Térsége Önkormányzati Társulás fő feladata: a társulásban részt vevő települések összehangolt fejlesztése, az egyes közszolgáltatások közös biztosítása, fejlesztése, szervezése, intézmények fenntartása, valamint a településfejlesztés összehangolása. A Soproni Kistérségből a **Sopron és Térsége Önkormányzati Társulást** 28 község alkotja.

A Sopron és Térsége Önkormányzati Társulás az alábbi feladatokat és hatásköröket látja el:

- óvodai nevelés,
- szociális ellátás,
- egészségügyi ellátás,
- család, gyermek- és ifjúságvédelem,
- közművelődési tevékenység,
- gazdaság és turizmusfejlesztés, valamint idegenforgalom,
- belső ellenőrzés,
- területfejlesztés,
- a társszervekkel, hatóságokkal való koordinált együttműködés szervezése,
- főépítész feladatok ellátása,
- nemzetközi együttműködések koordinálása az ellátott feladatok vonatkozásában.

1. Ágfalva,
2. Csáfordjánosfa,
3. Csapod,
4. Csér,
5. Egyházasszalu,
6. Fertőboz,
7. Fertőd,
8. Fertőendré,
9. Fertőhomok,
10. Fertőrákos,
11. Fertőszentmiklós,
12. Fertőszéplak,
13. Harka,
14. Hegykő,

15. Hidegség,
16. Iván,
17. Kópháza,
18. Lövő,
19. Nagycenk,
20. Nemeskér,
21. Pereszteg,
22. Petőháza,
23. Pusztacsalád,
24. Sarród,
25. Sopron,
26. Újkér,
27. Völcséj,
28. Zsira

Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesület

Az egyesület céljai:

- kulturális tevékenység,
- oktatási tevékenység,
- településfejlesztési tevékenység,
- nemzetközi tevékenység, valamint
- egyéb tevékenység úgy,
 - mint a vidéki területeken történő változások támogatása a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé történő diverzifikálása és a nem mezőgazdasági ágazatok fejlesztése, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákhoz való helyi hozzáférést, és a vidéki területeket vonzóbbá tévő beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében,
 - a vidék gazdaságára vonatkozó egyéb, helyi kezdeményezésen alapuló intézkedések bevezetése,
 - szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherencia és szinergia megerősítése a helyi stratégiákon keresztül.

PARTNERKÖZSÉGEK

Deutschkreutz (Németkeresztúr)

1991-ben Deutschkreutz-al (Ausztria) "Partnerközség" kapcsolat létesült. A mintegy 4000 főt számláló osztrák településsel évente tartunk iskolai, közigazgatási tapasztalatcserét. Zene és sportkapcsolatokat is ápolunk.

EUROPAI CHARTA

Községünk évek óta tagja a vidéki települések európai közösségéhez, (Charter of European Rural Communities) melyben minden EU-s tagország képviselteti magát egy-egy településsel.

A „LYCEUM Local Youngsters Creating European Unique Movements” projektben 2022 évben aktívan részt vettünk. http://www.nagycenk.hu/files/2022/lyceum_projekt.pdf

Az önkormányzat az alábbi szolgáltatások biztosítását **Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálati Társulás** Lövői központján keresztül valósítja meg.

A Társulás székhelye: 9461 Lövő, Fő u. 32.

Az ellátott feladatok kormányzati funkció szerinti besorolása:

- Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége
- Család és gyermekjóléti szolgáltatások
- Házi segítségnyújtás

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatshelye Lövő. 23 településen látja el a szociális- és gyermekjóléti alapszolgáltatási feladatokat, valamint 17 településen a házi segítségnyújtást.

Helyi ügyfélfogadás: Nagycenk Gyár u. 2. (Községháza épülete)

Ügyfélfogadás ideje minden szerdán 10.00 - 11.00 óráig.

Készletléti ügyelet: hétköznapi 16 órától másnap reggel 8 óráig, illetve pénteken 16 órától hétfő reggel 8 óráig, valamint ünnepnapokon, telefonon elérhető.

Szolgáltatások:

- Házi segítségnyújtás
- Család- és gyermekjóléti szolgálat

A társulás működési területe szolgáltatások tekintetében:

Az intézmény illetékessége		
szolgáltatás	család és gyermekjóléti szolgáltatás	házi segítségnyújtás
települések közigazgatási területe	Csáfordjánosfa, Csér, Ebergőc, Egyházaskölyk, Fertőboz, Gyalóka, Iván, Lövé, Nagycenk , Nagylózs, Nemeskér, Pereszteg, Pinnye, Pusztacsád, Répcevis, Röjtökmuzsaj, Sopronhorpács, Sopronkövesd, Szakony, Und, Újkér, Völcséj, Zsira	Ebergőc, Fertőboz, Gyalóka, Lövé, Nagycenk , Nagylózs, Nemeskér, Pereszteg, Pinnye, Répcevis, Röjtökmuzsaj, Sopronhorpács, Sopronkövesd, Szakony, Und, Völcséj, Zsira

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez a TeIR (Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer), a KSH (Központi Statisztikai Hivatal), valamint a népszámlálási adatok nyilvánosságra hozott elemzései szolgáltak alapul.

A 2022-es népszámlálási adatok még feldolgozás alatt vannak.

Emellett Nagycenk Nagyközség Önkormányzata által szolgáltatott adatok, a településen tett személyes látogatások alkalmával gyűjtött anyagok és az elektronikus média Nagycenkkel foglalkozó oldalai is hasznos információkkal szolgáltak a program elkészítésénél. A települési önkormányzat átfogó képpel nem rendelkezik romákkal, nőkkel és a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban, mivel ilyen irányú adatokat nem gyűjtött és nem elemzett. Az esélyegyenlőségi szempontból érintett társadalmi csoportok helyzete nehezen követhető az adathiányból fakadóan és csak az intézmény-és ellátórendszer látáskörébe kerülőkről van információnk.

EGYÉB BERUHÁZÁSOK, FEJLESZTÉSEK:

projektgazda: NAGYCENK NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Projekt címe	Erőforrás:	Projekt megvalósításának éve
Temetőnél ravatalozó felújítás, előtető építés, út és előtér kövezés valósult meg	ÖNERŐ	2019
Dózsa körúti önkormányzati telkek közművesítése	ÖNERŐ	2019

Tűzoltóórs építése	ÖNERŐ	2019
Közüvilágítás felújítása a Széchenyi Village-ben	ÖNERŐ	2019
Parkoló, kerítés építése az óvoda, iskola mellett	ÖNERŐ	2019
Út-és csapadékvíz-elvezetés építése (Cukorgyári út, Soproni utca...stb.)	ÖNERŐ	2019
Rendezési terv komplex módosítása	ÖNERŐ	2019
Az új óvodában melléképület építése	ÖNERŐ	2019
Széchenyi Village területén új, biztonságos játszótér kialakítása	ÖNERŐ	2019
Magyar Falu program Egészségház, Fogorvosi rendelőbe alapellátást szolgáló Orvosi eszközöket szereztünk	Magyar Falu Program	2019
Magyar Falu program keretén belül Nagycenk, plébánia fejlesztése	Magyar Falu Program	2019
Az ingatlan értékesítése, vétele során szerződést kötöttünk a Dömper Kft-vel aszfaltkeverő-és betonkeverő üzem).	ÖNERŐ	2019
Lombgyűjtő beszerzése	ÖNERŐ	2019
Nagycenk, Gyár u. 56-60. sz. alatti ingatlanoknál új ivóvízvezeték, vízóraakna kiépítése	ÖNERŐ	2019
A közvilágítás kiépítése 43 db, Kövesmezei úti telkeknél	ÖNERŐ	2020
Soproni utcai gyalogátkelőhely megvilágítása	ÖNERŐ	2020
LED korszerűsítés a közvilágításban (tervezés, kivitelezés 2020-2021.év)	ÖNERŐ	2020
Járda felújítása a Rákóczi, Kossuth L. utcában	ÖNERŐ	2020
Soproni utcai gyalogátkelőhely és buszmegálló építése, felújítása.	ÖNERŐ	2020
Szent Imre utca végén kb. 1000 m2 területen útalap, murvázott útfelület, padkával került kialakításra.	ÖNERŐ	2020
Major utca szennyvízcsatorna nyomvonal süllyedésének javítási munkái lettek elvégezve	ÖNERŐ	2020
A Friends of Europe Nagycenk Egyesület szerződésével valósult meg az Alkotóház	ÖNERŐ	2020

udvarán a fedett-nyitott szín építési munkái.		
Tűzoltó őr beruházás, tűzoltószertár, tűzoltó múzeum építése	ÖNERŐ	2021
Buszmegálló építés Soproni utcában	ÖNERŐ	2021
Játszóternél kerítés építés	ÖNERŐ	2021
Murvás parkoló kialakítás 210 m2	ÖNERŐ	2021
Ifjúsági park kialakítása Pályázatból Nagycenkért Alapítvánnyal együtt	VP Leader program	2021
Széchenyi tér fejlesztése Hűség kút felújítás	ÖNERŐ	2021
Remete kápolna felújítás pályázatból	Sopron-Fertő Zrt. pályázata	2021
Mini Bölcsőde árnyékoló beszerzés	ÖNERŐ	2022
Utcanevtáblák vásárlása	ÖNERŐ	2022
Hirdetőtáblák készítése	ÖNERŐ	2022
Gyár u. járda felújítása	ÖNERŐ és pályázat	2022
Közüvilágítás kiépítése Széchenyi Village - Platán köz	ÖNERŐ	2022
Csapadékvíz elvezetés építése (Gyár utca)	ÖNERŐ	2022
Nagycenk, Fennesz Rezső, Nagy Gyula utca, Platán köz utépítés	Magyar Falu Program	2022
VP6-7.2.1-1-21 Külterületi helyi közutak fejlesztése (Nagycenk-Kópháza-Harka települések külterületi úthálózatának fejlesztése)	VP Leader program	2022

projektgazda: Nagycenkért Alapítvány

Nagycenk Helytörténete Említésétől Napjainkig	ÖNERŐ, HUNGARIKUM-2022 pályázat	2022
---	---------------------------------------	------

projektgazda: Friends of Europe Nagycenk Egyesület

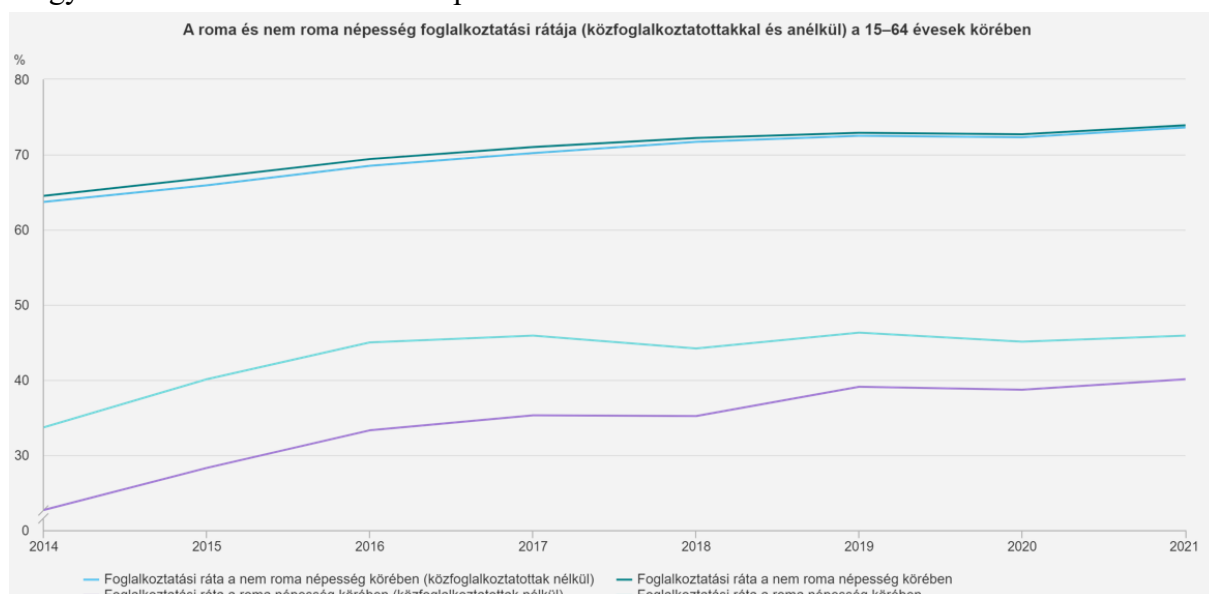
VP-19.2.1-17 Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása	VP Leader program	2019
VP-19.2.1-17 Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása	VP Leader program	2023

projektgazda: Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ

A nagycenki Széchenyi-kastély turisztikai célú fejlesztése	GINOP-7.1.1-15-2016-00011	2016-tól
--	---------------------------	----------

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A cigány népesség mai elhelyezkedéséről megállapítható, hogy mintegy 20 %-uk a Dél-Dunántúl megyéiben (Zala, Somogy, Baranya, kevésbé Tolna Vármegye területén), 51 %-uk az északkeleti országrészben (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, ill. Hajdú-Bihar megyék), közel 10 %-uk a fővárosban koncentrálódik. Ezzel ellentétben jól körvonalazódik, hogy a prosperáló területeken, így az északnyugati országrész megyéiben kis számban vannak képviselve.

Romának azokat tekintjük, akik roma nemzetiségűnek vallották magukat. Országos tekintetben a foglalkoztatási ráta növekvő.

Nagycenk nagyközségben a romák és mélyszegénységben élők aránya: a 2011-es Népszámlálás során a cigány (romani, beás) népesség száma 0 fő. A 2022-es népszámlálási adatok még a KSH feldolgozása alatt.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

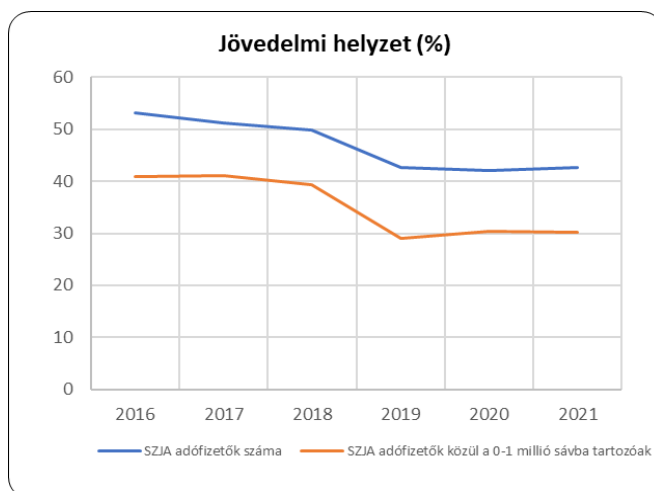
A 2022-es folyamatok az orosz-ukrán háború miatt bizonytalanná vál globális környezet, illetve a világszerte általános és nagymértékű áremelkedés határozta meg a leginkább. A kihívások ellenére a magyar gazdaság teljesítménye az uniós átlagot meghaladó mértékben, 4,6%-al bővült a megelőző évihez képest. Ez a mérték a Győr-Moson-Sopron vármegye tekintetében, még némileg magasabb is. A foglalkoztatás újabb rekordszintet ért el, az átlagkereset is jelentősen nőtt, ennek hatását azonban a felpörgő infláció fokozatosan kioltotta. A népességfogyás az előző évinél kisebb ütemben folytatódott.

Országosan a piaci és a jogszabályi környezet változásai, illetve a járvány kitörése miatt 2020-ban visszaesett a lakásépítési hajlandóság, 2021 II. negyedévéétől viszont emelkedő tendenciát követ. 2022-ben a kiadott építési engedélyek és egyszerű bejelentések alapján országosan az előző évinél 17%-kal több, 35 ezer új lakás építését tervezték, ami csaknem elérte a pandémia előtti szintet. Ennek háttérében a kedvezményes áfa meghosszabbítása, illetve a rozsdáövezeti fejlesztéseket ösztönző feltételek állnak. Az országos élénkülésben a

főváros szerepe volt meghatározó (az építendő lakások 38%-át itt regisztráltuk), amit legnagyobb részét a Pest vármegyei visszaesés ellensúlyozott, de rajta kívül a vármegyék többségében is csökkenést mértünk. Hazánkban tízezer lakosra 21,2 új építésű lakás jutott, a legtöbb Győr-Moson-Sopron vármegyében (38,8).

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	53,11	40,82
2017	51,26	41,19
2018	49,81	39,41
2019	42,61	29,13
2020	42,14	30,46
2021	42,58	30,19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Győr-Moson-Sopron vármegye

Az épített lakások építető szerint, 2022. I–IV. negyedév

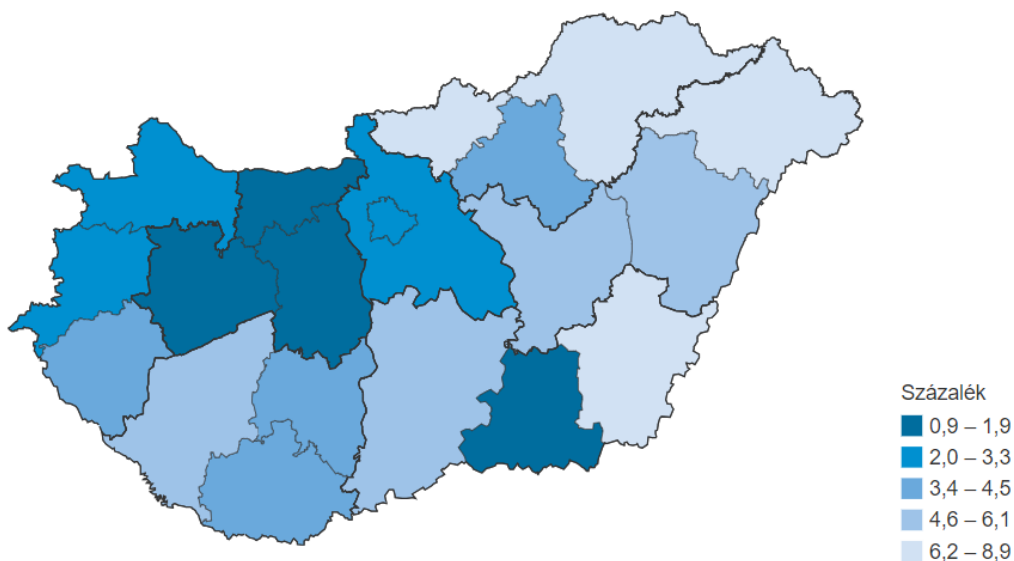
Építető	Épített lakás összesen
Önkormányzat	1
Vállalkozás	765
Természetes személy	1 098
Egyéb	–
Összesen	1 864

forrás: KSH - Fókuszban a vármegyék – 2022. I–IV. negyedév, Térségi összehasonlítás

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Munkanélküliségi ráta, 2022. IV. negyedév

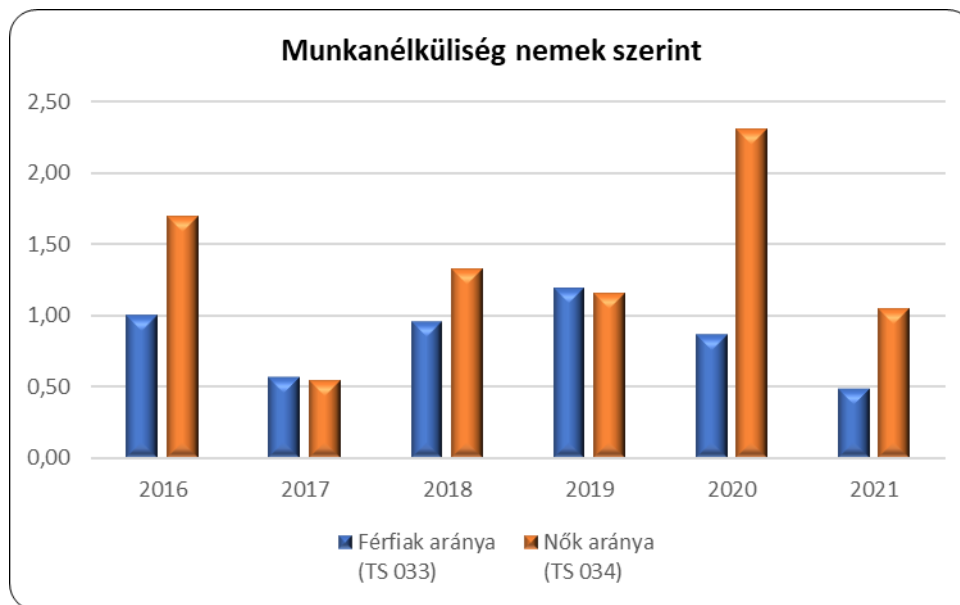
A munkaerő-felmérés 15–64 éves népességre vonatkozó adatai alapján.

forrás: KSH - Fókuszban a vármegyék – 2022. I–IV. negyedév, Térségi összehasonlítás

2020-ban a Covid19-járvány következtében végbement gazdasági változások megtörték az utóbbi évek kedvező munkaerőpiaci tendenciáit: a foglalkoztatottság csökkent, a munkanélküliség nőtt az előző évihez viszonyítva. A járvány kényszerű hatására előtérbe kerültek a korábban kevésbé elterjedt atipikus foglalkoztatási formák.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	1,00	1,70	1,35%
2017	0,56	0,55	0,56%
2018	0,95	1,33	1,14%
2019	1,19	1,16	1,18%
2020	0,86	2,31	1,59%
2021	0,48	1,05	0,77%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

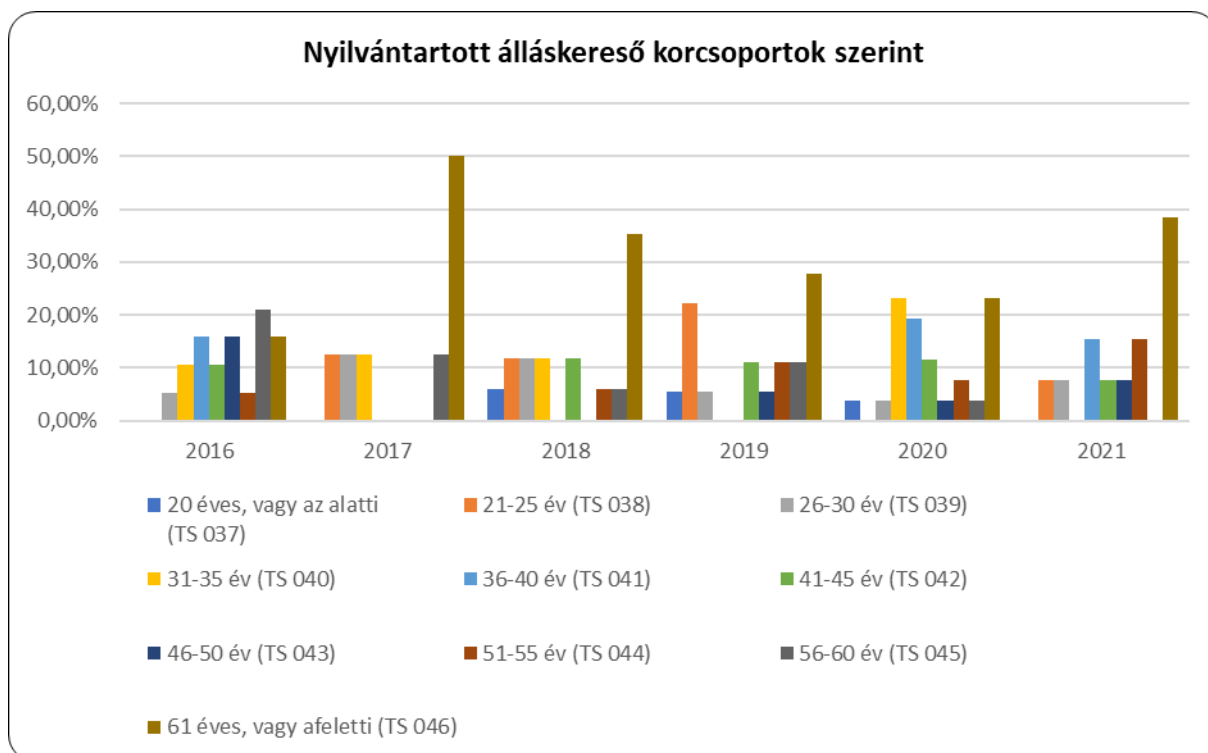
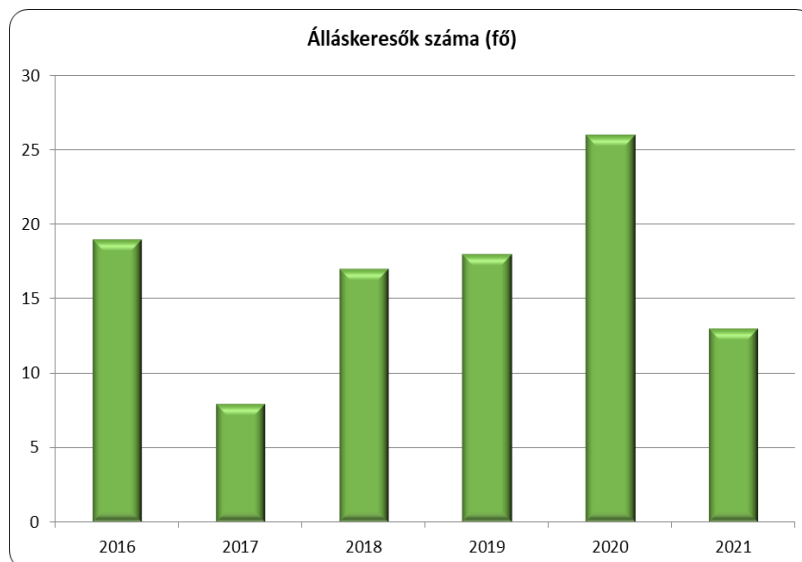

A környéken magas foglalkoztatottsági arány, jól képzett munkaerővel rendelkeznek.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	19	8	17	18	26	13
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	5,88%	5,56%	3,85%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	1,00	2,00	4,00	0,00	1,00
	%	0,00%	12,50%	11,76%	22,22%	0,00%	7,69%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	1,00	2,00	1,00	1,00	1,00
	%	5,26%	12,50%	11,76%	5,56%	3,85%	7,69%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	1,00	2,00	0,00	6,00	0,00
	%	10,53%	12,50%	11,76%	0,00%	23,08%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	0,00	0,00	0,00	5,00	2,00
	%	15,79%	0,00%	0,00%	0,00%	19,23%	15,38%
41-45 év (TS 042)	Fő	2,00	0,00	2,00	2,00	3,00	1,00
	%	10,53%	0,00%	11,76%	11,11%	11,54%	7,69%
46-50 év (TS 043)	Fő	3,00	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	15,79%	0,00%	0,00%	5,56%	3,85%	7,69%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	0,00	1,00	2,00	2,00	2,00
	%	5,26%	0,00%	5,88%	11,11%	7,69%	15,38%
56-60 év (TS 045)	Fő	4,00	1,00	1,00	2,00	1,00	0,00
	%	21,05%	12,50%	5,88%	11,11%	3,85%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	4,00	6,00	5,00	6,00	5,00
	%	15,79%	50,00%	35,29%	27,78%	23,08%	38,46%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi

Hivatal

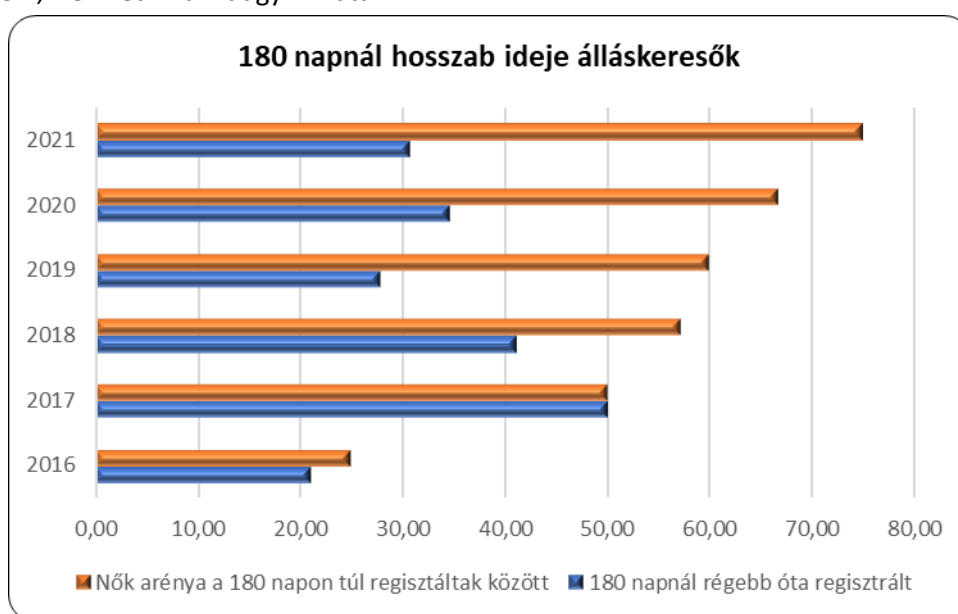
Jelentős vállalatok a térségben: GYSEV, Heineken Hungaria, ROTO-ELZETT CERTA, Wienerberger, IMS, Swedwood Sopron, VELUX, AUTOLIV , Dömper Kft.

Településeinken magas színvonalú a mezőgazdasági termelés és jelentős az erdőgazdálkodási, és állattenyésztési ágazat tevékenysége is.

A kedvező földrajzi elhelyezkedés nagymértékben meghatározza a kistérség gazdasági adottságait és jövőbeni lehetőségeit. Az Európai Unió regionális koncepciójából adódóan a határ menti fekvés jelentős gazdasági potenciált rejt magában. 4

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	21,05	25,00
2017	50,00	50,00
2018	41,18	57,14
2019	27,78	60,00
2020	34,62	66,67
2021	30,77	75,00

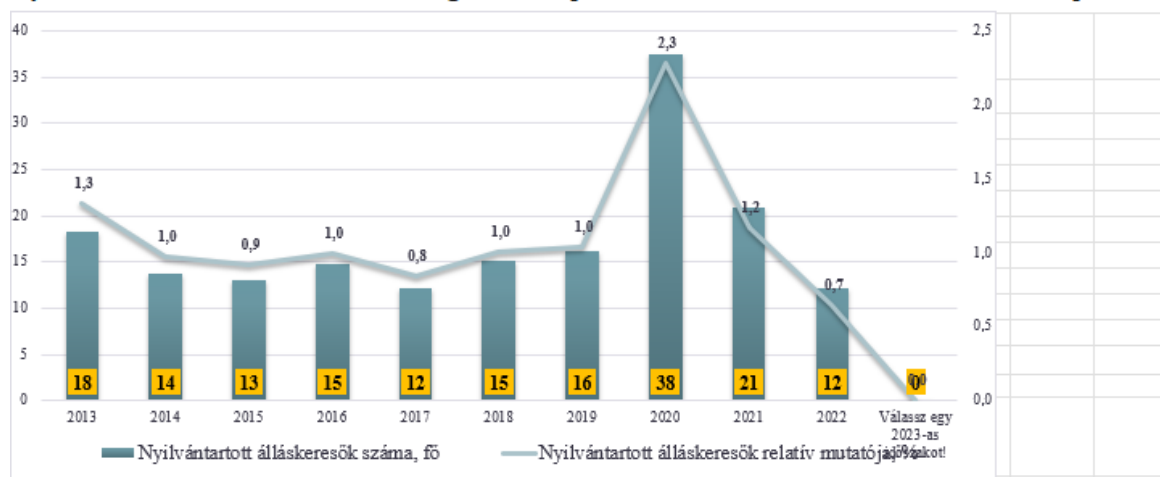
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

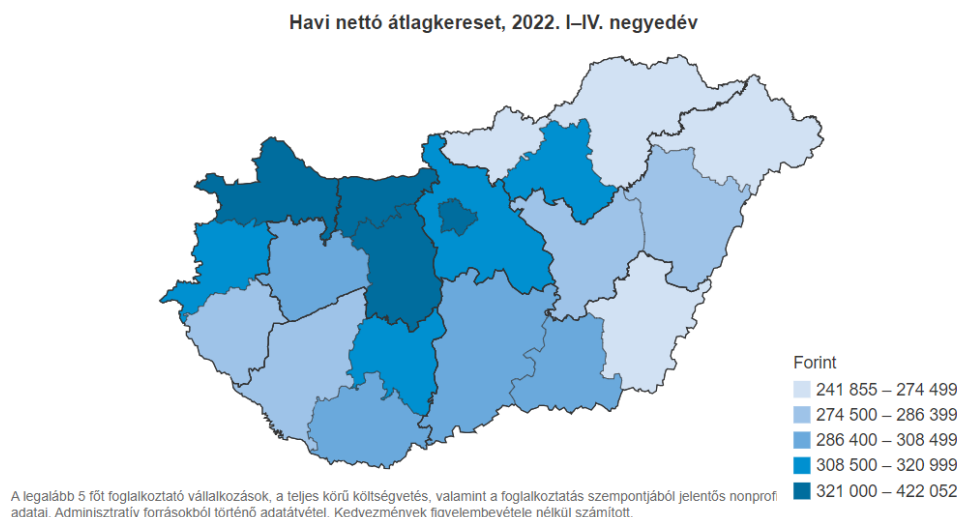
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A térségben nem jellemző a munkanélküliség, ez a jenség a statisztika alapján sem mutatható ki, mert ilyen alacsony értéknél nem beszélhetünk munkanélküliségről.

Nyilvántartott álláskeresők éves átlagos zárónapi létszámának alakulása NAGYCEMK településen

2022 IV. negyedévében Győr-Moson-Sopron vármegyében a 15–64 éves népesség 81,2%-a, 254 ezer fő volt gazdaságilag aktív, számuk 1,4%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest. Az aktivitási arány Győr-Moson-Sopron vármegyében volt a legmagasabb, 3,7 százalékponttal meghaladta az országos átlagot. A foglalkoztatottsági arány Nagycenk esetében is egyezik a vármegyei átlaggal.

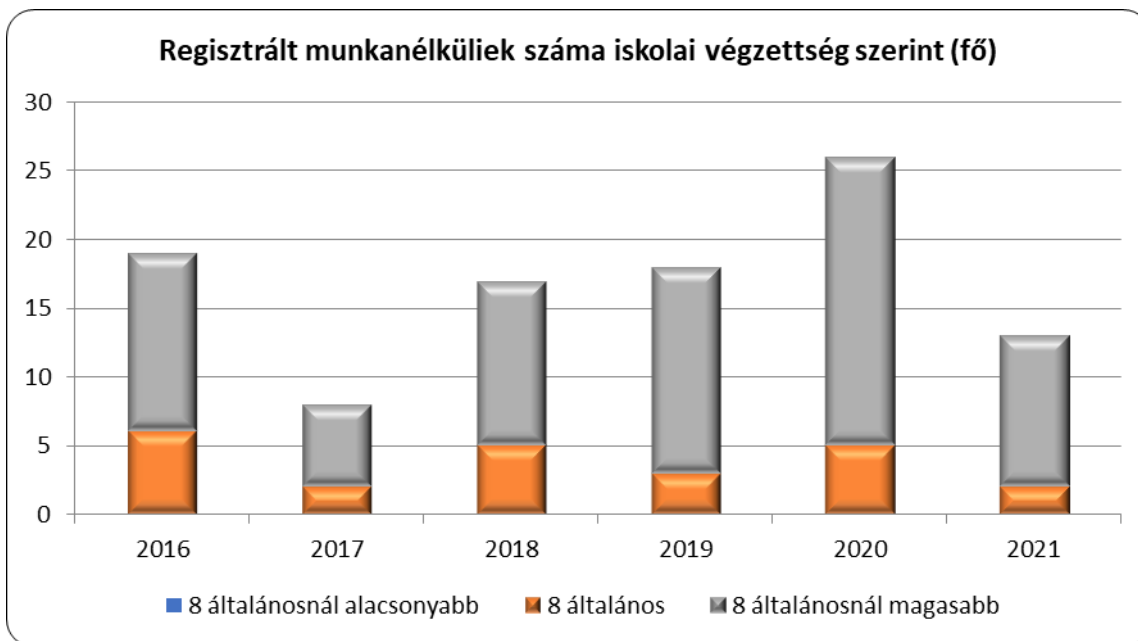

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az elmúlt években a mindenkori minimálbérek folyamatos növekvő tendenciát mutatnak és a következőképpen alakultak:

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	19	0	0,00%	6	31,58%	13	68,42%
2017	8	0	0,00%	2	25,00%	6	75,00%
2018	17	0	0,00%	5	29,41%	12	70,59%
2019	18	0	0,00%	3	16,67%	15	83,33%
2020	26	0	0,00%	5	19,23%	21	80,77%
2021	13	0	0,00%	2	15,38%	11	84,62%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

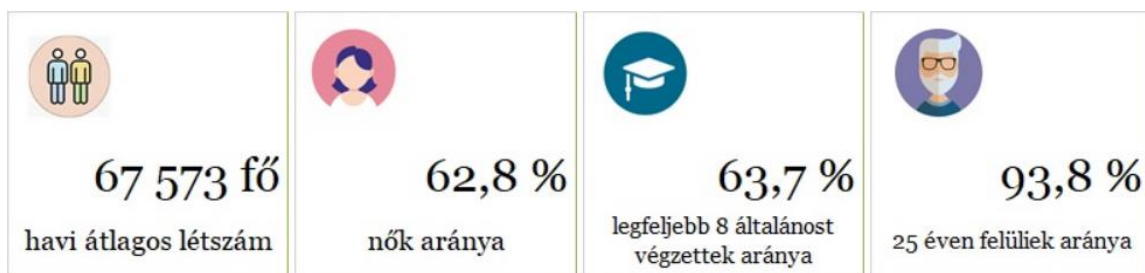

Dátum	A minimálbér havi összege /Ft	Garantált bérminimum havi összege, Ft	Közfoglalkoztatotti bérminimum havi összege, Ft
2018. január 1.	138 000	180 500	81 530
2019. január 1.	149 000	195 000	81 530
2020. január 1.	161 000	210 600	81 530
2021. február 1.	167 400	219 000	81 530
2021. március 1.	167 400	219 000	85 000
2022. január 1.	200 000	260 000	100 000
2023. január 1.	232 000	296 400	1160

b) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény szerint közfoglalkoztatott az lehet, aki munkaviszonyt létesíthet, 16. életévét betöltötte, és a munkaügyi kirendeltségen regisztrált álláskereső (foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső) vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló 2011. évi CXCI. törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személy.

A közfoglalkoztatottak főbb adatai, 2023. április

<http://kozfoglalkoztatatas.bm.hu/>

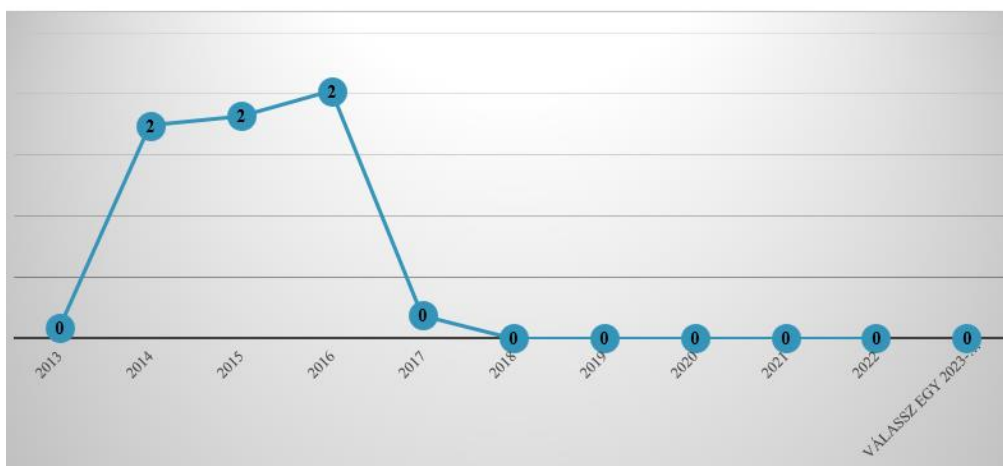
3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	4	2
2017	5	0
2018	0	0
2019	2	0
2020	23	0
2021	3	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A községben 2016 óta nincs közfoglalkoztatott. forrás: <http://kozfoglalkoztatatas.bm.hu/>

Közfoglalkoztatottak éves átlagos létszámának alakulása NAGYCENK településen, fő

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A tömegközlekedés Sopron felé jó (busszal, és vonattal).

2022. május elsejétől azonban minden eddiginél kedvezőbb bérletrendszer használatával teljes vármegyét, sőt akár az egész országot be lehet már utazni a MÁV-START, a Volánbusz, vagy a GYSEV járatainak igénybevételével.

Csökken a családok havi közlekedési ráfordítása, javulnak a vidéki mobilitási lehetőségek és az életminőség, ezáltal népszerűbbé válik a környezetbarát kötöttpályás és az autóbuszos közlekedés. A tanulók mindkettő esetében 90 százalékos kedvezményt vehetnek igénybe.

Az elhelyezkedési lehetőségek sokrétűek. A helyi, és környékbeli cégeknél, környékbeli nagyobb vállalatoknál, Sopronban lehetséges. Az alacsony végzettségűek számára betanított munkában, vagy a mezőgazdaságban lehetséges, valamint a továbbképzéssel a szociális ellátórendszerben. Gyakori a külföldi munkavállalás is a határ közelsége miatt.

A környéken magas foglalkoztatottsági arány, jól képzett munkaerővel rendelkeznek.

Jelentős vállalatok a térségben: GYSEV, Heineken Hungaria, ROTO-ELZETT CERTA, Wienerberger, IMS, Swedwood Sopron, VELUX, AUTOLIV

Településeinken magas színvonalú a mezőgazdasági termelés és jelentős az erdőgazdálkodási ágazat tevékenysége is.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

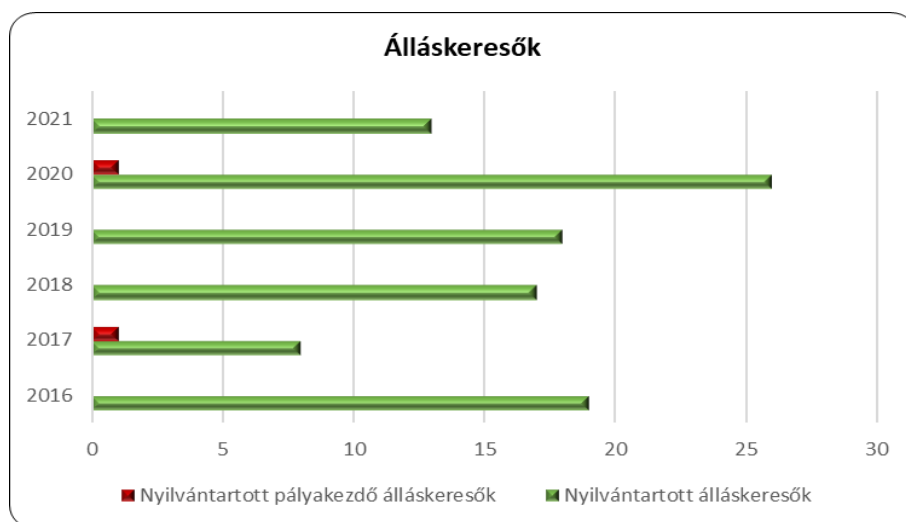
A Szakmajegyzékben szereplő szakmák elsajátítására a szakképző intézményekben szakmai oktatás (rugalmasan szervezett, 2-3 éves vagy rövidebb képzések) keretében, szakképesítés megszerzésére szakképző intézményben vagy felnőttképzőnél szakmai képzés keretében van lehetőség.

A fiatalok foglalkoztatását segítő képzések, továbbképzések a szakképzési centrumok esti tagozatán, a Soproni járási hivatalon keresztül elérhetőek.

Részletes tájékoztatás elérhető a IKK Innovatív Képzéstámogató Központ Zrt. honlapján.
<https://ikk.hu>

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	19	0
2017	8	1
2018	17	0
2019	18	0
2020	26	1
2021	13	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	19	0
2017	8	1
2018	17	0
2019	18	0
2020	26	1
2021	13	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A felnőttoktatásra vonatkozó adatok a TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ) forrásból származnak. A felnőttoktatásban résztvevők száma helyi szinten nem releváns, mert a településen nincsen továbbképző intézmény.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A községben nem releváns.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A községben nem releváns.

i.) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

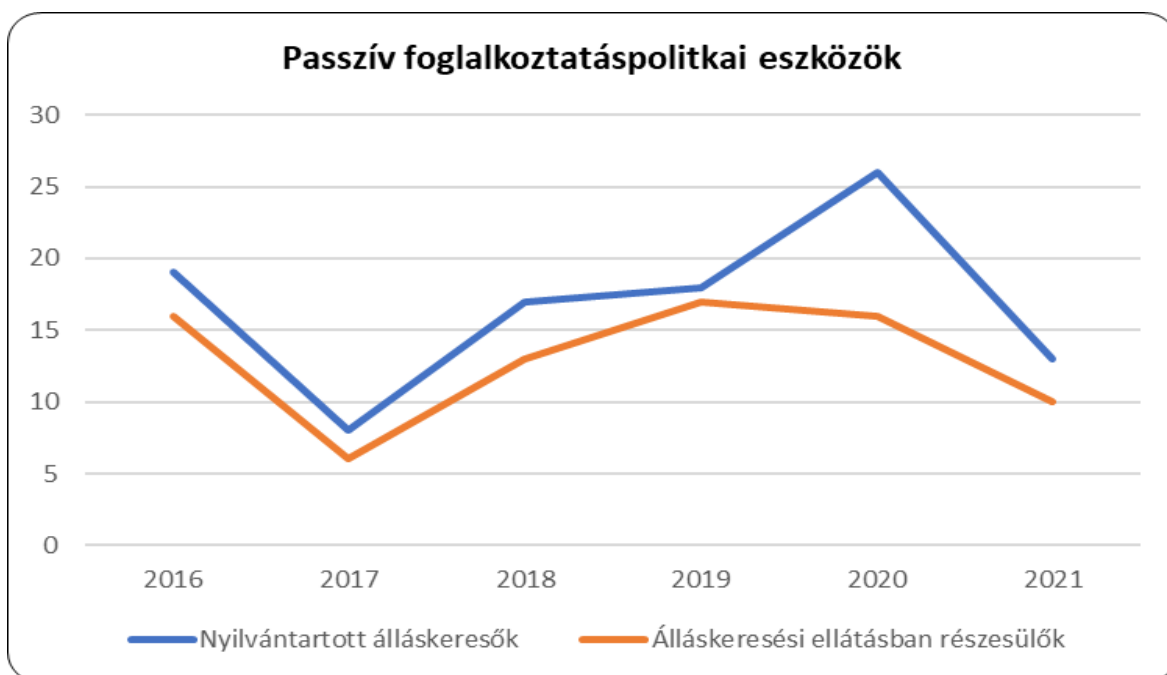
Sopronban és az általános iskolában van lehetőség.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	19	1,29%	16	84,21%
2017	8	0,53%	6	75,00%
2018	17	1,08%	13	76,47%
2019	18	1,09%	17	94,44%
2020	26	1,44%	16	61,54%
2021	13	0,69%	10	76,92%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az Országgyűlés 1993. február 17-i ülésnapján fogadta el a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló, azóta már többször módosított 1993. évi III. törvényt (Szociális törvény). A Szociális törvény a járási hivatal, valamint az önkormányzatok által nyújtható támogatások keretszabályait tartalmazza. Az önkormányzati ellátásokra vonatkozó részletes szabályokat az önkormányzatok rendeleteikben állapítják meg. A törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

Az önkormányzat a szociális szolgáltatások biztosítását a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálati Társulás Lövői központján keresztül valósítja meg. *(Az intézmény működésének részletes bemutatása: az alábbiakban)*

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	0	0,00%	n.a.	-	16	84,21%
2017	0	0,00%	0	0,00%	6	75,00%
2018	0	0,00%	0	0,00%	13	76,47%
2019	0	0,00%	0	0,00%	17	94,44%
2020	0	0,00%	0	0,00%	16	61,54%
2021	0	0,00%	0	0,69%	10	76,92%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	0
2018	0
2019	1
2020	2
2021	2

Forrás: TeIR, KSH

A települési támogatások formái:

- rendkívüli (alkalmankénti) települési támogatás,
- lakhatáshoz kapcsolódó havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás,
- ápolási költségekhez kapcsolódó havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás,
- gyógyszerszámhoz kapcsolódó települési támogatás
- temetési költségekhez való hozzájárulás,
- egyéb támogatás (köztemetés).

Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete 8/2021. (VI.14.) önkormányzati rendelete.

SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

Pénzbeli ellátások:

- Időskorúak járadéka (a jogosultságot a járási hivatal állapítja meg)
- Aktív korúak ellátása (a jogosultságot a járási hivatal állapítja meg)
- Ápolási díj (a jogosultságot a járási hivatal állapítja meg)
- Települési támogatások

Természetben nyújtott szociális ellátások:

- Köztemetés
- Közegyógyellátás (a jogosultságot a járási hivatal állapítja meg)
- Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság (a jogosultságot a járási hivatal állapítja meg)
- Ezekről az adatokról nincs elérhető információnk.

FHT-ben részesülő álláskereső száma: 2013 követően 0 fő.

A települési önkormányzat szociális rászorultság esetén a jogosultak számára adhat:

Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete 8/2021. (VI.14.) önkormányzati rendelete részletesen szabályozza az alábbi támogatásokat.

Rendkívüli települési támogatás

- A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személy rendkívüli települési támogatásra jogosult. A rendkívüli települési támogatást egy igénylő részére évente két alkalommal lehet megállapítani. A rendkívüli települési támogatás évente a nyugdíjminimum összegét nem haladhatja meg.

-

Lakhatáshoz kapcsolódó havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás

- A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások (villanyáram, víz-, gázfogyasztás, csatornahasználat, tüzelőanyag költsége) viseléséhez havi települési támogatás nyújtható. A lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatást egy évre kell megállapítani.

Ápolási költségekhez kapcsolódó havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás

- Ápolási támogatás formájában települési támogatást nyújtható a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának otthoni ápolását, gondozását végző szociálisan rászorult személy részére. Ápolási támogatás állapítható meg annak a hozzátartozónak, aki 18. életévét betöltött tartós beteg nagycenki lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen is. Nagycenken élő hozzátartozójának ápolását végzi, és rendszeres pénzellátásban nem részesül, vagy kereső tevékenységet folytat, de munkaideje a napi 4 órát nem haladja meg, és az ápoló családjában az egy főre számított jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át, egyedülálló esetében annak 250 %-át.

Gyógyszerköltséghez kapcsolódó havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás

- Gyógyszertámogatás formájában települési támogatást nyújtható a szociálisan rászorult azon személyek részére, akik az Szt. 50. § (1) és (2) bekezdés szerinti közgyógyellátásra nem jogosultak, de egészségi állapotuk, diagnosztizált krónikus betegségük miatt rendszeres gyógyszeresedésre szorulnak. A gyógyszertámogatás utalvány formájában kerül megállapításra, amelyet az Önkormányzattal szerződésben álló gyógyszertárban lehet levásárolni.

Temetési költségekhez való hozzájárulás

- A temetési költségekhez való hozzájárulás adható, az eltemettető részére, amennyiben egy főre számított havi családi jövedelme, családban élők esetén nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének hatszorosát, egyedül élő vagy gyermekét egyedül nevelő szülő vagy gyám esetében az egy főre számított havi családi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének hat és félszeresét. A temetési költségekhez való hozzájárulásként megállapított hozzájárulás összege 30.000,- Ft

Köztetetés

- Az eltemetetésre köteles személy a térítési kötelezettség alól egészben mentesülhet, ha családjának az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át, 50 %-ban mentesülhet, ha családjának az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át, feltéve, hogy annak megfizetése a kötelezett megélhetését súlyosan veszélyeztetné.

SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK

Családsegítés, gyermekjóléti ellátás

Az önkormányzat a családsegítés szolgáltatást a lövői székhelyen működő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálati Társulás útján, Lövő Község Önkormányzata Képviselő-testületének a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálati Társulás által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, és a fizetendő térítési díjakról szóló 7/2020.(VI.02.) önkormányzati rendelete alapján biztosítja.

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2), (3) és (4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat:

- A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.
- A szolgálat, az általa működtetett észlelő-és jelzőrendszer tagjaitól kapott jelzések alapján feltérképezi az ellátási területén élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családokat, személyeket. Személyesen tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról, a segítségnyújtás formáiról.
- A családsegítés a személyes gondoskodást végző és a szolgáltatást igénybe vevő személy együttes munkafolyamata, melynek tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre – kivéve, ha a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes és térítési díjmentes.
- A családsegítés kiskorú személyre akkor terjedhet ki, ha a kiskorú családjának ellátása a családsegítés keretei között indult, illetve, ha a kiskorú érdekei a gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele nélkül is megfelelően biztosítható. Feladatok különösen:
- Észlelő- és jelzőrendszer működtetése;
- Egyéni esetkezelés, családgondozás, szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás;
- Szociális és egyéb információs adatok gyűjtése és közvetítése;
- Pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése, ügyintézésben való segítségnyújtás;
- Családgondozás, így a családban jelentkező működési zavarok, konfliktusok megoldásának elősegítése;
- Közösségfejlesztő, illetve egyéni és csoportos (terápiás) programok szervezése;
- A tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adóssághalakkal és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, szenvedélybetegek,

pszichiátriai betegek és az egyéb okok miatt szociálisan rászorult személyek részére tanácsadás nyújtása;

- Családokon belüli kapcsolaterősítést, közösségépítést szolgáló programok, valamint mediációs, családterápiás programok szervezése;
- Pszichológiai és jogi tanácsadás szervezése;
- Segíti speciális támogató, önsegítő csoportok szervezése, működtetése;
- Új szolgáltatások bevezetésének kezdeményezése

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyhelyzet megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

- A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal
- szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.
- Figyelemmel kíséri az ellátási területén élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét
- észlelő és jelzőrendszert működtet.
- Elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, illetve a pénzfelhasználási tervet,
- Felkérésre környezettanulmány készítése.
- Új ellátások bevezetésének kezdeményezése.

Feladatai különösen:

- A szociális és mentálhigiénés problémák, szükségletek feltárása, megoldásának elősegítése;
- A gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, támogatásokhoz való hozzájutás segítése;
- Segítségnyújtás a szociális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízis helyzetben lévő személyeknek;
- A veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása, a megoldásokra javaslat készítése és segítségnyújtás;
- Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése;
- Családi konfliktusok megoldásának elősegítése;
- Felkérésre környezettanulmány készítése; - Az egyének, családok kapcsolatkészségének javítása;
- Egyéni-, pár-, és családterápiás tevékenység végzése, ennek megszervezése; - Krízishelyzetben segítő beavatkozás;
- Természetbeni, anyagi és személyes támogatások közvetítése;
- Hivatalos ügyek intézésének segítése;
- Együttműködés más intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, csoportokkal;
- A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése, együttműködés meghatározott személyekkel és intézményekkel.
- A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:
- A gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (családgondozás) elősegíti a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását;
- A családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen válás, gyermekelhelyezés és kapcsolattartás esetében;

A gyermekek napközbeni ellátását az önkormányzat:

- Nagycenki Aranyputak Óvoda és Mini Bölcsőde,
- Nagycenki Széchenyi István Általános Iskola Napközi útján biztosítja.

Étkeztetés

Étkeztetés keretében azoknak a szociális rászorultaknak legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani különösen

a. koruk,	d. szenvedélybetegségük, vagy
b. egészségi állapotuk,	e. hajléktalanságuk miatt.
c. fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,	

Az étkeztetés a Nagycenki Aranyputak Óvoda Konyha útján biztosítható. A szociális étkeztetés intézményi térítési díját külön rendelet tartalmazza.

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni, azokról, akik az Szt. 63. § (1) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelnek. A házi segítségnyújtási kérelmeket az intézményvezető bírálja el. A házi segítségnyújtást a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat lövői alkalmazottja végzi.

Házi segítségnyújtás keretében biztosítható ebéd, gondozás, igény szerint egyéb is. A házi segítségnyújtás térítési díja az ellátási költségek alapján fizetett óradíj.

A házi segítségnyújtás, mint szociális alapszolgáltatás általános feladatai:

- A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely a jogosult önálló életvitelének fenntartását, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.
- Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról a személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak.
- Az a személy, akinek tartását, gondozását eltartási szerződésben vállalták, csak kivételes esetekben, átmenetileg, helyzetének rendezéséig részesíthető gondozásban.

- A házi segítségnyújtás keretében legfeljebb napi 4 órában célunk az igénybevevők (idősek, tartósan betegek, krónikus betegek, fogyatékkal élők) számára a saját lakókörnyezetükben biztosítani olyan ellátási formákat, amelyek igénybevitelével minél tovább otthonukban maradhatnak, elkerülendő a bentlakásos intézményi elhelyezést, amelyekkel biztosítani lehet számukra az önálló vagy részben önálló életvitel fenntartását úgy, hogy a meglévő képességeiket fenntartsuk, felhasználjuk, és egyben fejlesztjük.

Feladatai különösen:

- Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása
- Az orvos előírása szerint alapvető gondozási, ápolási feladatok ellátása
- Közreműködés a személyi és lakókörnyezeti higiéné megtartásában
- Közreműködés az ellátást igénybe vevő háztartásának vitelében
- Segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőnek a környezetével való kapcsolattartásban
- Segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében, a kialakult veszélyhelyzet elhárításában
- Részvétel az egyéni és csoportos szabadidős, foglalkoztató és rehabilitációs programok szervezésében
- Az ellátást igénybe vevő segítése a számukra szükséges szociális ellátásokhoz való hozzájutásban
- Szükség esetén a bentlakásos intézménybe történő beköltözés segítése,
- Az előgondozást végző személlyel való együttműködés.

A szakosított ellátási formák (Ápolást, gondozást nyújtó intézmények, Rehabilitációs intézmények, Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények, Lakóotthon) Sopronban (vonattal kb.10 perc, gépkocsival kb. 25 perc) elérhetőek a lakosság számára.

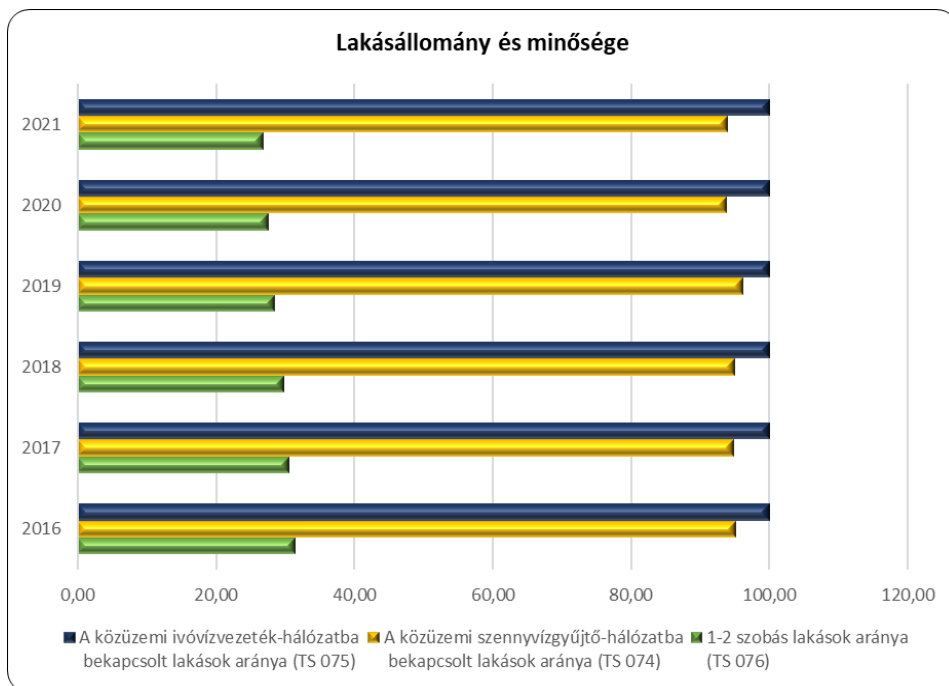
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%

2016	789	11	13,94	31,43	95,06	100,00
2017	821	32	38,98	30,57	94,76	100,00
2018	842	21	24,94	29,81	94,89	100,00
2019	887	45	50,73	28,52	96,05	100,00
2020	989	102	103,13	27,60	93,63	100,00
2021	1016	28	27,56	26,87	93,90	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat 1 db bérlakással rendelkezik.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	789	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	821	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	842	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	887	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	989	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	1 016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

c) szociális lakhatás

A településen 3 db szociális lakhatásra megfelelő ingatlant tartunk nyilván.

Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete 8/2021. (VI.14.) önkormányzati rendelete önkormányzati rendelete tartalmaz lakhatási támogatásokat.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

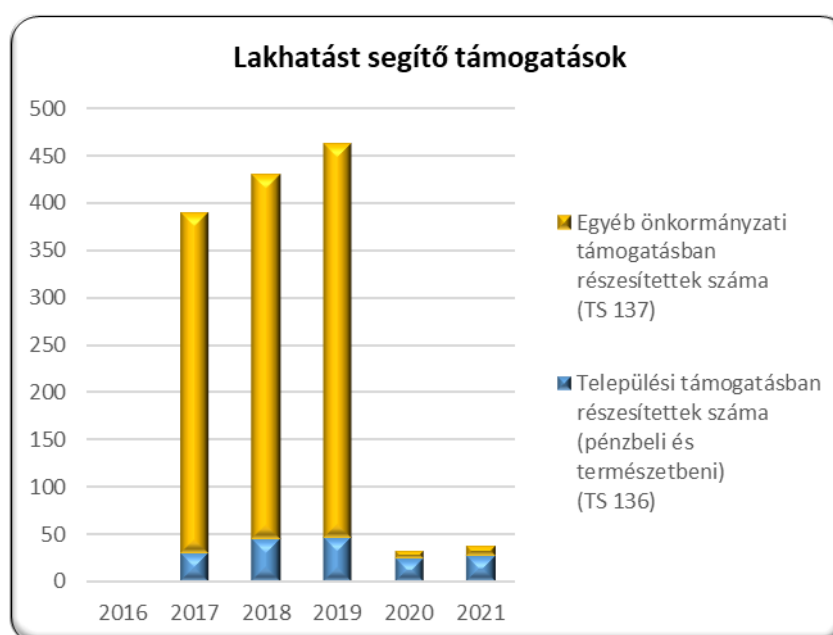
Az önkormányzat ilyen jellegű ingatlannal nem rendelkezik.

e) lakhatást segítő támogatások

Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete 8/2021. (VI.14.) önkormányzati rendelete önkormányzati rendelete tartalmaz lakhatási támogatásokat.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	29	361
2018	44	387
2019	46	417
2020	24	8
2021	27	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A községben nem releváns, de a nehéz helyzetben lévő lakosok a Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete 8/2021. (VI.14.) önkormányzati rendelete önkormányzati rendelete alapján, meghatározott feltételekkel kaphatnak pénzbeli, és természetbeli támogatást.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A községben nem releváns, a legközelebbi járasszékhely Sopron könnyen elérhető (vonattal kb.10 perc, gépkocsival kb. 25 perc) a lakosság számára.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői

A községben nem releváns.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői

c) Nagycenk nagyközségben nincs szegregátum, és szegregáció kialakulásával veszélyeztetett terület.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nagycenk nagyközségben nincs szegregátum, és szegregáció kialakulásával veszélyeztetett terület.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A házi orvosok betegforgalma (fő) az alábbi táblázatban 2021-ig.

A házi orvos betegforgalma a háziorvosi rendelésen való megjelenések száma és a házi orvos által hívásra, illetve a folyamatos ellátás végett végzett lakáson történt látogatások száma.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Nagycenk nagyközség közigazgatási területe és Fertőboz község közigazgatási területe egy házi orvos (felnőtteket és gyermekeket egyaránt ellátó, vegyes körzetet) körzetet alkot. A házi orvos feladatokat (Nagycenk, Gyár u. 3.) Dr. Koloszar Gábor látja el.

Rendelési idő:

Hétfő: 08.00 - 12.00

Kedd: 12.00 - 16.00

Szerda: 08.00 - 12.00

Péntek: 08.00 - 12.00

Az orvosi ellátást központi ügyelet biztosítja hétköznapi 16 órától. Az Országos Mentőszolgálat útján biztosított, és a Sopron környéki községek ügyelete: szabad- és munkaszüneti napokon reggel 8 órától másnap reggel 8 óráig. Az ügyelet helye: Sopron vármegyei jogú város Erzsébet-kórháza, központi ügyelet. Sopron, Győri út 15.

A településen fogorvosi rendelés történik. A fogorvosi ellátás és az iskolafogászat vonatkozásában Nagycenk Nagyközség Önkormányzatának közigazgatási területe egy fogorvosi körzetet alkot. Az ellátást végzi Dr. Szemerédi László (fog és szájbetegségek szakorvosa) Nagycenk, Iskola u. 1. szám alatt.

Fogorvosi ügyeleti ellátást Nagycenk Nagyközség Önkormányzata a Sopron és térségi Társulás útján, társulási megállapodás keretében biztosítja.

Az ügyeleti ellátás hivatali székhelye: 9400 Sopron, Fő tér 1., ellátási székhelye: 9400 Sopron, Lenkey u.3

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	1	18	1,00
2018	1	0	0	1	22	2,62
2019	1	0	0	1	23	1,04
2020	1	0	0	1	18	1,31
2021	1	0	0	1	22	3,33

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Rendelési idő:

Hétfő: 14.00 - 18.00 óráig

Kedd: 09.00 - 13.00 óráig

Szerda: 14.00 - 18.00 óráig

Csütörtök: 14.00 - 18.00 óráig

Péntek: 08.00 - 16.00 óráig

A községben gyógyszerár működik hétköznapi nyitva tartással.

Nyitva tartás:

Hétfő: 08.00 - 16.00

Kedd: 08.00 - 17.00

Szerda: 08.00 - 16.00

Csütörtök: 08.00 - 16.00

Péntek: 08.00 - 16.00

b.) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció gyermekkorai szűréseket helyben a védőnő végzi el.

A körzet székhelye: 9485 Nagycenk, Gyár u. 3. (Egészség ház) Megállapodás szerint Nagycenk közigazgatási területe és Fertőboz közigazgatási területe egy védőnői körzetet alkot.

Területi Védőnői Ellátás és Iskola-egészségügyi Ellátás feladatkörét Csitkovicsné Prajczér Erika védőnő végzi védőnői tanácsadás a csütörtöki nap kivételével minden hétköznap elérhető a falu lakossága számára.

c.) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az ápolást, gondozást nyújtó intézmények (Soproni Szociális Intézmény), rehabilitációs intézmények, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények Sopronban (vonattal kb.10 perc, gépkocsival kb. 25 perc) elérhetőek a lakosság számára.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az egészséges táplálkozás is nagy hangsúlyt kap az óvodában, rendszeresen szerveznek egészségnapokat. A mindennapokban a menza összeállításában ez a szempont az egyik legfontosabb.

e.) sportprogramokhoz való hozzáférés

Lehetőségek a sportcsarnokban, sportpályán, és a nevelési-, oktatási intézményekben vannak. A helyi sportegyesületen belül több szakosztályban lehet sportolni. (pl. asztalitenisz, labdarúgás ...)

f.) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat a lövői Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálati Társulás útján biztosítja. Soproni Szociális Intézmény keretei között, Sopronban (vonattal kb.10 perc, gépkocsival kb. 25 perc) elérhetőek a lakosság számára.

g.) Drogprevenciós szolgáltatások;

Nincs erre vonatkozó információnk.

h.) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A településünkön hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem történt, nem érkezett hozzánk ilyen információ.

i) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Pozitív diszkriminációról az egészségügyi ellátást nyújtó intézményekben és szociális alapellátást nyújtó intézmények keretein belül nincs információnk.

A községben nem releváns, de a nehéz helyzetben lévő lakosok a Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete 8/2021. (VI.14.) önkormányzati rendelete önkormányzati rendelete alapján, meghatározott feltételekkel kaphatnak pénzbeli, és természetbeli támogatást.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A sportpályán, és a sportcsarnokban különböző helyi rendezvények szervezésére van lehetőség.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	265	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kedvezményesen igénybe lehet venni, foci-, kézi- és kosárlabda, tenisz, asztalitenisz, judo, karate és egyéb sportágak gyakorlására. Minőségibb rendezvényekhez szükséges a korszerűsítése.

Huszonhatodik Szüreti Napokat rendeztük meg Nagycenken 2022. szeptember 24-25-én. A Szüreti Napok a település hagyományőrző rendezvény évek óta turisztikai vonzerőjű program.

<http://szechenyifaluja.hu/galeria/nagycenki-szureti-napok-2017-szureti-felvonulas/>

- Czenki Hársfa Néptáncgyesület
- Nagycenk Község Önkéntes Tűzoltó Egyesülete
- Nagycenki Sportegyesület
- Friends of Europe Nagycenk Egyesület
- Nagycenki Iparos Kör
- Nagycenki Vöröskereszt Alapszervezete
- Aranypatak Horgászegyesület
- Nagycenkért Alapítvány
- Nefelejcs Nyugdíjas Klub
- Széchenyi Falujáért Egyesület Nagycenk

Nagycenki Könyvtár

Az olvasóteremben internetezési lehetőség, gyerekkönyv-sarok, Széchenyi-olvasósarok; színes folyóirat-kínálat.

"Könyvpatika-szolgáltatás" (személyre szabott, a konkrét probléma megoldásában segítő irodalom ajánlása). Programok, klubok, előadások.

A nagycenki könyvtár nyitvatartása:

Hétfő: 14-17 h

Kedd: 9-12h

Szerda: 14-17h

Csütörtök: 9-12h

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A közösségi együttélés során kialakult konfliktusokkal kapcsolatban nincs információnk.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi Nefelejcs Nyugdíjas Klub és az helyi egyesületek, alapítványok vállalnak feladatot az ilyen jellegű tevékenységekben.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nem releváns a településen.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Nincs kifejezett ilyen jellegű program.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A magát romának valló személyek aránya nagyon alacsony, a községben nem működik roma önkormányzat.

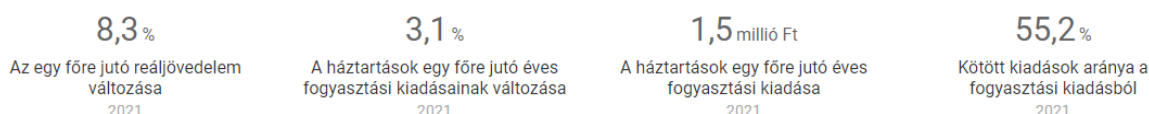
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A sport egy lehetőség a hátrányos helyzetű gyermeknek a felzárkózásra, Az iskolában népszerű labdarúgáshoz a megfelelő pálya hiányzik.	Az iskola udvarán műfüves labdarúgó pálya építése.

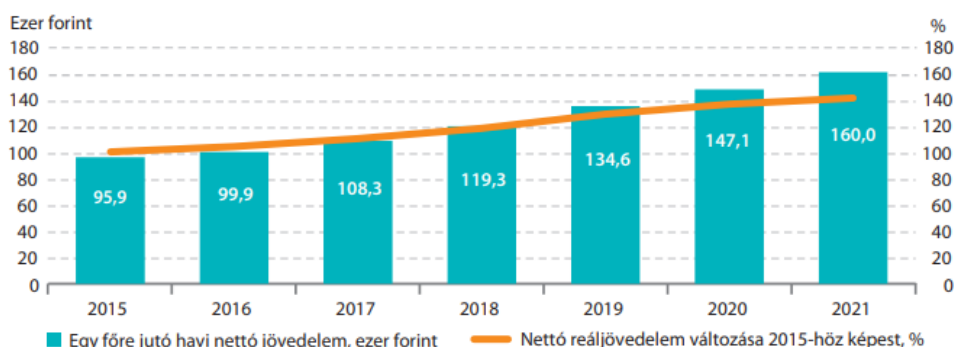
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A KSH 2022 első negyedévére vonatkozó adatai azt mutatják, hogy tavaly januártól márciusig összesen 19 688 gyerek született. A modern kori statisztikai nyilvántartás bevezetése óta ez az első alkalom, hogy húszezerenél kevesebb gyerek született az első negyedévben.

6.1. ábra A háztartások egy főre jutó havi nettó jövedelme és a nettó reáljövedelem változása 2015-höz képest

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 100	1 172	2 272	48,42%	51,58%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			79	3,48%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	205	180	385	9,02%	7,92%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	22	33	55	0,97%	1,45%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

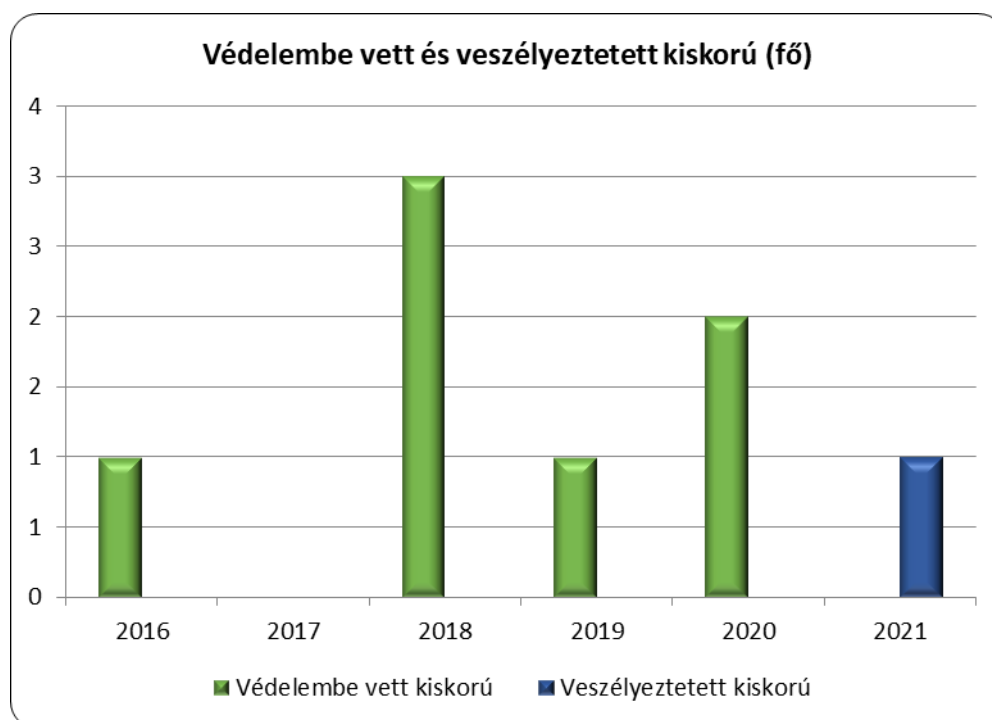
- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

A veszélyeztetett és védelembe vett gyermek nincs a településen.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	1	n.a.
2017	0	n.a.
2018	3	n.a.
2019	1	0
2020	2	0
2021	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek száma fokozatos csökkenést mutat 2012-től.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, hogy évente 12 ezer, illetve hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetén 13 ezer forint értékű

„gyermekvédelmi” Erzsébet-utalványt kapnak, és előnyt élveznek az ingyenes, illetve kedvezményes gyermekétkeztetésnél és ingyenes tankönyvellátásnál is.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	7
2018	4
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

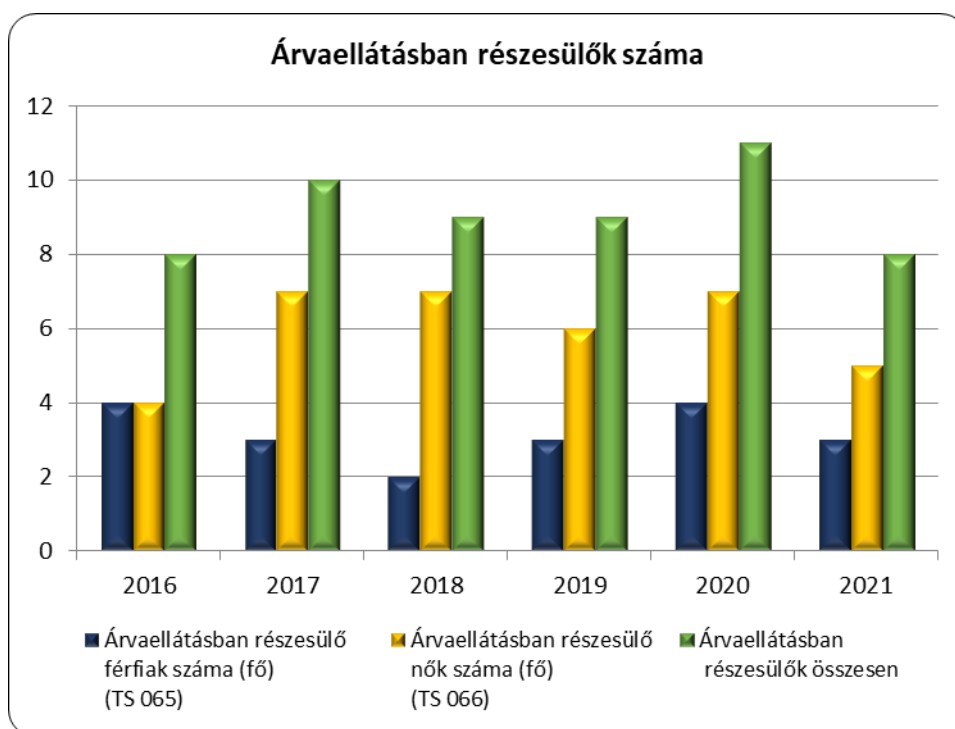

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A községben nem releváns, de a nehéz helyzetben lévő lakosok a Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete 8/2021. (VI.14.) önkormányzati rendelete önkormányzati rendelete alapján, meghatározott feltételekkel kaphatnak pénzbeli, és természetbeli támogatást. Iskolakezdési támogatásban részesültek száma: 0 fő. (2021)

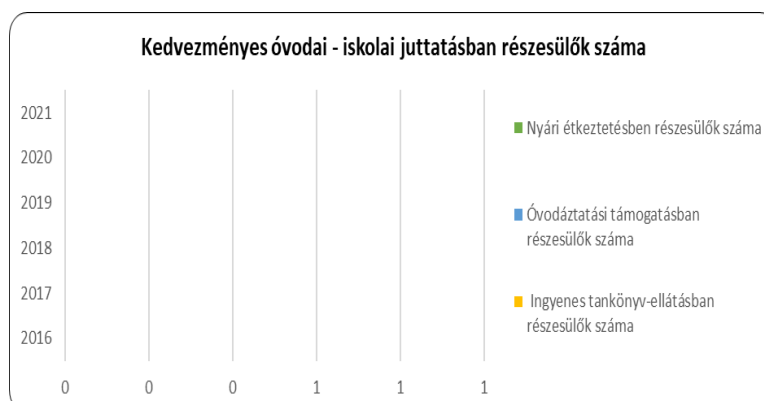
4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	4	4	8
2017	3	7	10
2018	2	7	9
2019	3	6	9
2020	4	7	11
2021	3	5	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d.) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők számát az intézményben tartják nyilván, az önkormányzatnak nincs erről információja.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A községben csak magyar állampolgárságú gyermek él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nagycenk községben nincs szegregátum, és szegregátum kialakulásával veszélyeztetett terület.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A körzet székhelye: 9485 Nagycenk, Gyár u. 3. (Egészség ház) Megállapodás szerint Nagycenk közigazgatási területe és Fertőboz közigazgatási területe egy védőnői körzetet alkot.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

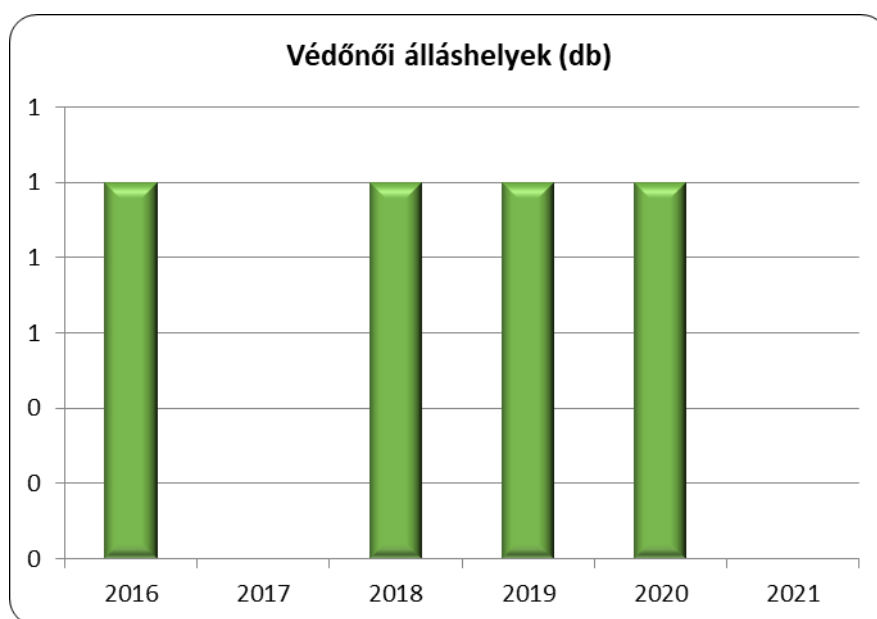
Az országos viszonylatban látható csökkenés a településen is jelen van a születések számában.

Természetes népmozgalmi események

- 2022-ben 88,4 ezer gyermek született, 5,0%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A teljes termékenységi arányszám az egy évvel korábbi 1,59-ről 1,52-re csökkent, azonban így is meghaladja a Covid19-járvány előtti, 2019. évi értéket (1,49).
- 2022-ben 135,7 ezer személy hunyt el. A halálozások száma 19,9 ezer fővel, 13%-kal csökkent a 2021. évi, magas bázishoz képest, viszont 4,7%-kal meghaladta a 2019. évit.
- A születések száma a halálozásokénál kisebb mértékben csökkent, az így kialakult 47,3 ezer fős természetes fogyás 24%-kal, 15,3 ezer fővel alacsonyabb volt az előző évinél.

forrás: KSH – Magyarország – 2022 kiadvány

Területi Védőnői Ellátás és Iskola-egészségügyi Ellátás feladatkörét a védőnő végzi, védőnői tanácsadás a csütörtöki nap kivételével minden hétköznapi nap elérhető a falu lakossága számára.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Nagycenk nagyközség közigazgatási területe és Fertőboz község közigazgatási területe egy háziorvosi (felnőtteket és gyermekeket egyaránt ellátó, vegyes körzetet) körzetet alkot. A háziorvosi feladatokat (Nagycenk, Gyár u. 3.) Dr. Koloszar Gábor látja el.

Rendelési idő:

Hétfő: 08.00 - 12.00 óráig

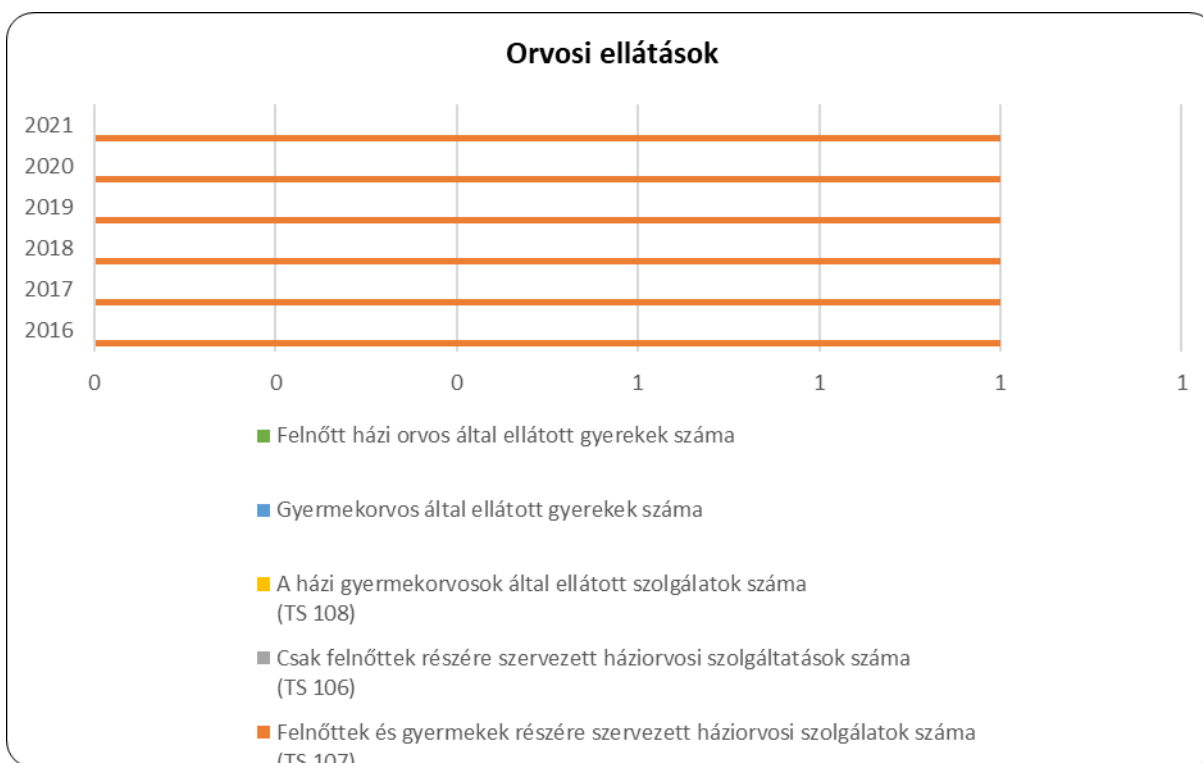
Kedd: 12.00 - 16.00 óráig

Szerda: 08.00 - 12.00 óráig

Péntek: 08.00 - 12.00 óráig

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az orvosi ellátást központi ügyelet biztosítja hétköznap 16 órától. Szombaton és vasárnap egész nap a Sopron, Erzsébet Kórház Központi Ügyeletén.

A településen fogorvosi rendelés történik. A fogorvosi ellátás és az iskolafogászat vonatkozásában Nagycenk Nagyközség Önkormányzatának közigazgatási területe egy fogorvosi körzetet alkot. Az ellátást végzi Dr. Szemerédi László (fog és szájbetegségek szakorvosa) Nagycenk, Iskola u. 1. szám alatt.

Fogorvosi ügyeleti ellátást Nagycenk Nagyközség Önkormányzata a Sopron és térségi Társulás útján, társulási megállapodás keretében biztosítja.

Az ügyeleti ellátás hivatali székhelye:

9400 Sopron, Fő tér 1. , ellátási székhelye: 9400 Sopron, Lenkey u.3

Rendelési idő:

Hétfő:14.00 - 18.00 óráig

Kedd:09.00 - 13.00 óráig

Szerda14.00 - 18.00 óráig

Csütörtök:14.00 - 18.00 óráig

Péntek:08.00 - 16.00 óráig

A községben gyógyszerár működik hétköznapi nyitvatartással.

Nyitva tartás:

Hétfő: 08.00 - 16.00

Kedd: 08.00 - 17.00

Szerda 08.00 - 16.00

Csütörtök: 08.00 - 16.00

Péntek: 08.00 - 16.00

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

NAGYCENKI ARANYPATAK ÓVODA ÉS MINI BŐLCSÖDE

Fenntartó: Nagycenk Nagyközség Önkormányzata

9485 Nagycenk, Szent Imre u. 2. •
cenkiovi@gmail.com, 99/360-042
Az intézmény vezetője: Nemes Viktória
Ellátott feladatok: óvodai nevelés és bölcsőde

Három (legalább kettő és fél) éves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb hét éves korig a gyermek óvodai nevelése.

A többi gyerekekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése. Az óvodai férőhelyek száma évek óta kevesebb, mint a településen élő 3-6 éves gyermekek száma.

d.) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Nem releváns a településen.

e.) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

LÁSD. fentebb 4.3 c. pontban.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	7	7	0	0
2020	0	0	0	0	8	8	0	0
2021	0	0	0	0	8	8	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	4	3,28
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	6	4,65
2019	n.a.	4	2,96
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

2022-es statisztikai adatok alapján													
	Összes feladatellátási helyek száma	Gyermekek, tanulók nyitólétszáma				Fő munkaviszony keretében pedagógus, oktató munkakörben alkalmazottak nyitóállománya		Sikeres szakmai vizsgát	Sikeres érettségi vizsgát	Osztályt erem, szaktanterem/csoportszab a összesen	Osztályok, csoportok száma összesen	Nem pedagógus munkakörben dolgozók nyitólétszáma	
		Összesen	ebből			Összesen	ebből nők	tett tanulók száma	tett tanulók száma			Összesen	ebből nők
			leányok	integráltan és külön csoportban nevelt, oktatott sajátos nevelési igényűek	felnőttek tanításban, szakképzésben felnőttképzési jogviszonyban résztvevők								
Óvoda	1	109	54	3	0	8	8	0	0	4	4,00	10	10

Nagycenk Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete elhatározta, hogy a fenntartásában működő Nagycenki Aranypatak Óvodát átszervezi, a 3 csoportos óvodát, 4 csoportos óvodává alakítja, illetve a Nagycenki Aranypatak Mini Bölcsőde intézményt megszűnteti, többcélú intézményként, Nagycenki Aranypatak Óvoda és Mini Bölcsőde néven önálló intézményként működik tovább.

Feladatellátási hely székhelye: Nagycenk Szent Imre utca 2.

2019. április 1-én nyílt meg a Nagycenken a bölcsőde.

A bölcsőde építése, párhuzamosan zajlott az óvoda felújításával, a magyar állam támogatásával.

A gyermek fogadásának rendje, az óvoda napi nyitvatartási:

Hétfőtől péntekig: 6.30 – 16.30 → (10 óra)

A szülők igényeihez igazítva az óvodák nyitvatartási idejét évente felül kell vizsgálni, a módosításhoz szükséges a fenntartó engedélye.

A nyitvatartási idő alatt, reggel 6.30-tól, 16.30 óráig óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel.

Az intézmény óvodájában Szülői Szervezet működik, amelyet a szülők többsége (50%-a) válasz meg. Ők képviselik a szülőket, az intézmény egészét érintő ügyekben. Figyelemmel kíséri az óvoda működését, nevelőmunka eredményességét.

A gyermekek nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési intézmény vezetőjétől, óvodavezető helyettesétől. Az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője, tanácskozási joggal, részt vehet a nevelőtestületi értekezleten.

Szakmai Szolgáltató Intézményekkel és Szakszolgálatokkal az intézmény folyamatosan kapcsolatot tart.

Szakmai Szolgáltató Intézmények:

- Aktív részvétel a tanfolyamokon, továbbképzéseken
- Előadások szervezése a nevelőtestület számára

Feladatunk:

- Tanfolyamok, továbbképzések figyelemmel kísérése
- Tanfolyamokra történő jelentkezés határidőn belül (esélyegyenlőség biztosítása)
- Szakmai napok szervezése

Szakszolgálatok:

- Nevelési Tanácsadó

A Nevelési Tanácsadó ellátja a beilleszkedési, tanulási, magatartás nehézséggel küzdő gyermekek (BTM) vizsgálatát és rehabilitációs feladatait, továbbá a tanköteles gyermekek iskola érettségi vizsgálatát (indokolt esetben).

A gyermek fejlettségéről az óvodapedagógusok véleménye alapján – amely írásos formában történik, a szülő beleegyezésével – szakvéleményt ad ki. A gyermek fejlesztését az óvodapedagógusok végzik, napirendbe épített fejlesztő foglalkozások keretében.

A fejlesztés megvalósításához szakmai segítséget nyújtanak (óvodapedagógus kérésére). Az intézményvezető, óvodavezető helyettes indokolt esetben felelősségre vonhatja azt az

óvodapedagógust, aki nem tartja be a szakvéleményben foglaltakat, illetve a gyermek fejlődése érdekében a szükséges fejlesztéseket nem végzi el.

Nagycenki Széchenyi István Általános Iskola

Fenntartó: Soproni Tankerületi Központ

Ellátott feladatok:

általános iskolai nevelés-oktatás (alsó tagozat), általános iskolai nevelés-oktatás (felső tagozat)

Tárgy: Gyermekek, tanulók száma feladatellátási helyenként, a feladat típusa szerint
Forrás: 2022. évi októberi köznevelési statisztika

Nagycenki Széchenyi István Általános Iskola			
Gyermekek, tanulók száma/fő	többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sni	hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók	halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók
155	6	0	0

A településen hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nincs.

Cinege Alapfokú Művészeti Iskola

Fenntartó: LARTIS Környezetvédelmi és Művészeti Nonprofit Kft

Ellátott feladatok: alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágon, alapfokú művészetoktatás táncművészeti ágon, alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágon, alapfokú művészetoktatás szín- és bábművészeti ágon.

Gyermekjóléti alapellátás

CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

Ügyfélfogadás helye: Nagycenk Gyár u. 2. (Községháza épülete)

Ügyfélfogadás ideje minden szerdán 10.00 - 11. 00 óráig.

Az intézmény székhelye:

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Lövé

A gyermekjóléti szolgáltatás célja, hogy: támogassa a családokat gyermekeik nevelésében, hivatalos ügyeik intézésében, tájékoztatást nyújtson a gyermekes családok által igénybe vehető támogatásokról és hozzájárulásuk módjáról.

f) gyermekvédelem

A településen az intézmények közötti jelzőrendszer jól működik. A CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT látja el a feladatot, és a védőnői szolgálat. LÁSD a 4.3 pontban részletezve!

Ügyfélfogadás helye: Nagycenk Gyár u. 2. (Községháza épülete)

Ügyfélfogadás ideje minden szerdán 10.00 - 11. 00 óráig.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Helyben a lövői Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat segíti a krízishelyzetbe jutottakat. Valamint az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények Sopronban elérhetőek a lakosság számára.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A gyermekjóléti szolgálat rendszeres közösségi programjai:

- Húsvéti játszóház
- Napközis tábor
- Adventi játszóház

A sportcsarnokban, sportpályán és a könyvtárban van lehetőség a sport, és egyéb szabadidős programokra.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Ezt a gyermekek az intézményekben vehetik igénybe: bölcsőde, óvoda, iskola. A jelenlegi szabályozás alapján, az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez. A 10-12. évfolyamon továbbra is igényelni kell az ingyen tankönyvellátást. Térítésmentes a tankönyvellátás jár még a tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő diák.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak mellett, hogy évente 12 ezer, illetve hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetén 13 ezer forint értékű „gyermekvédelmi” Erzsébet-utalványt kapnak, és előnyt élveznek az ingyenes, illetve kedvezményes gyermekétkeztetésnél és ingyenes tankönyvellátásnál is.

j.) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nem releváns a településen.

k.) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Ilyen észrevétel, jelzés nem érkezett önkormányzatunkhoz, megelőzése érdekében a családsegítő szolgálat, a védőnő, és a nevelési, oktatási intézmények szoros kapcsolatot ápolnak a Soproni Rendőrkapitánysággal.

l.) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása.

A községben nem releváns, de a nehéz helyzetben lévő lakosok a Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete 8/2021. (VI.14.) önkormányzati rendelete önkormányzati rendelete alapján, meghatározott feltételekkel kaphatnak pénzbeli, és természetbeli támogatást.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt, korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	61	0	0,00
2017	71	0	0,00
2018	75	0	0,00
2019	91	0	0,00
2020	98	0	0,00
2021	99	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sopronban elérhető szolgáltatás:

A Tóth Antal Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium

Székhely cím: 9400 Sopron, Tóth Antal utca 1.

Ellátott feladatok: - óvodai nevelés, általános iskolai nevelés-oktatás (alsó tagozat), általános iskolai nevelés-oktatás (felső tagozat), szakiskolai nevelés-oktatás, kollégiumi nevelés-oktatás, és biztosítja az utazó gyógypedagógusi hálózatot, ami településünkön is elérhető.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	4	3,28
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	6	4,65
2019	n.a.	4	2,96
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában a logopédus biztosított, és a Tóth Antal Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium biztosítja az utazó gyógypedagógusi hálózatot.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	3	75	1	61	0	0	20
2017	n.a.	3	75	1	71	0	0	24
2018	n.a.	3	75	1	75	0	0	25
2019	n.a.	4	100	1	91	0	0	23
2020	n.a.	4	100	1	98	0	0	25
2021	n.a.	4	100	1	99	0	0	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	8	1	15,25	6,56
2017	0	8	1	15,38	0,00
2018	0	8	1	16,13	10,85
2019	0	8	1	16,88	12,59
2020	0	8	1	18,88	13,25
2021	0	8	1	18,50	6,08

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	7
2017	15
2018	11
2019	10
2020	12
2021	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az intézményen belüli szegregációról nincs tudomásunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nem releváns a településen.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A községben nem releváns, de a nehéz helyzetben lévő lakosok a Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete 8/2021. (VI.14.) önkormányzati rendelete önkormányzati rendelete alapján, meghatározott feltételekkel kaphatnak pénzbeli, és természetbeli támogatást.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházát rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen az idősek és fiatalok arányának megtartása, fiatalokat a településen tartasuk.	Önkormányzati lakótelkek kialakítása.
Több, minőségibb sportprogram megtartásához már elavult a jelenlegi sportcsarnok.	Sportcsarnok teljes korszerűsítése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljeskörűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról felmérés nem készült a településen.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	1	1,7	1,35%
2017	0,56	0,55	0,56%
2018	0,95	1,33	1,14%
2019	1,19	1,16	1,18%
2020	0,86	2,31	1,59%
2021	0,48	1,05	0,77%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően. A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellemzően az alacsonyfizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák

visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	7	7	0	0
2020	0	0	0	0	8	8	0	0
2021	0	0	0	0	8	8	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkanélküliek számában a nemek aránya 2021-ben a nők aránya magasabb.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	21,05	25
2017	50	50
2018	41,18	57,14
2019	27,78	60
2020	34,62	66,67
2021	30,77	75

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatás egyik meghatározója az iskolai végzettség, mely tekintetében a nők általában alacsony iskolai végzettséggel rendelkező népesség és a magas iskolai végzettséggel rendelkező népesség arányában felülreprezentáltak. Az önkormányzat által működtetett intézményekben a női munkavállalók száma magas.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Soproni Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett képzési programokon bárki részt vehet, aki a feltételeknek megfelel, valamint a szakképzési centrumok által kínált esti képzéseket lehet igénybe venni ingyenesen. Sopronban térítéses képzéseket is el lehet végezni.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetősége a helyi, és környékbeli cégeknél betanított munkában, vagy a mezőgazdaságban lehetséges, valamint a továbbképzéssel a szociális ellátórendszerben, és a vendéglátásban. Gyakori a külföldi munkavállalás is a határ közelsége miatt.

A térségben az alacsonyabb végzettségűek elhelyezkedési esélyei szakmai végzettséggel, sokkal nagyobb, mint a magasabb végzettségűek lehetőségei.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy hátrányos megkülönböztetés történt a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen bölcsőde működik.

A településen nincs olyan kezdeményezés, ami családbarát munkahelyek kialakítását, a nők alternatív foglalkoztatását segítő, a családi kötelezettségeknek való megfelelést segítő vállalkozásokat elismerné, ösztönözné. A községben kevés az atipikus munkalehetőség, ezek bővítése indokolt.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A születések száma továbbra sem közelíti meg a 2008-as válság előtti szintet. A terhesség megszakítások száma és a csecsemőhalandóság folyamatosan csökken.

A magyar termékenységet hosszú idő óta az egyszerű reprodukció alatti szint és a népesség lélekszámának tartós csökkenése jellemzi. Egyáltalán nem közömbös tényező, hogy a termékenység milyen mértékben süllyed a reprodukciós szint alá, mert minél nagyobb az eltávolodás, annál nehezebbé válik egy tartós fordulat elérése, a visszatérés akár egy korábbi magasabb termékenységhez vagy a népességszám hosszú távú stabilitását biztosító reprodukciós szinthez. Az elmúlt évtizedek termékenységét az alapvetően csökkenő irányzat, az alacsony szintű stagnálás, egy történelmi mélypont, majd az utóbbi években egy emelkedő trend jellemezte. Ezzel párhuzamosan jelentősen megváltoztak a gyermeket vállaló anyák demográfiai jellemzői. (KSH).

A védőnő a méhnyakrák elleni szűrővizsgálatok elvégzésére rendelkezik jogosultsággal, ezen az érintett korosztály (25-60 év közöttiek) megjelenésükről nincs kimutatásunk.

A 2014 őszén bevezetett, és az állam által 2014 óta minden évben felajánlott önkéntes HPV elleni védőoltás és annak beadatása a jogosultak számára mindkét dózis esetében térítésmentes. A költségeket a központi költségvetésből fedezik. (forrás: <https://www.antsz.hu>)

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak, kapcsolati erőszak

A párkapcsolaton belüli erőszak a szóbeli erőszaktól a gyilkossáig fajuló cselekmények széles skáláján helyezkedhet el. A lövői Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálathoz lehet fordulni. A rendőrséggel együttműködve az ilyen esetekben a távoltartást is lehet kérni.

Ma már a távoltartás intézményének bevezetését követően védelmet lehet nyújtani a családon belüli erőszakkal szemben, de jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi (óvoda gyermekvédelmi felelőse) szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért országos szinten.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A községben nincs anyaoththon vagy családok átmeneti otthona. Helyben a lövői Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat segíti a krízishelyzetbe jutottakat. Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények Sopronban (vonattal kb.10 perc, gépkocsival kb. 25 perc) elérhetőek a lakosság számára.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nevelési-oktatási intézményeinkben a vezető nő. A Nagycenki Közös Önkormányzati Hivatalban 9 fő dolgozóból 8 fő női alkalmazott.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő nők, de különösen a gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében található.

Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. Folyamatosan megújuló programok mellett a helyi hagyományos programokat is szerveznek, melyek a családi összetartozást is erősíthetik, és a családok helyben maradását. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat igyekszik személyre szabottan foglalkozni a nehéz körülmények között élőkkel.

Nagy segítség a kisgyermekes anyáknak, hogy a bölcsődei szolgáltatás is elérhető 2019. szeptembertől, mert a munkába visszatérést nagymértékben megkönnyíti számukra.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A Vám utcában a járda nem alkalmas gyalogos közlekedésre. A kisgyermekes szülőknek ez különösen nagy gondot okoz.	Vám utcában a járda felújítása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

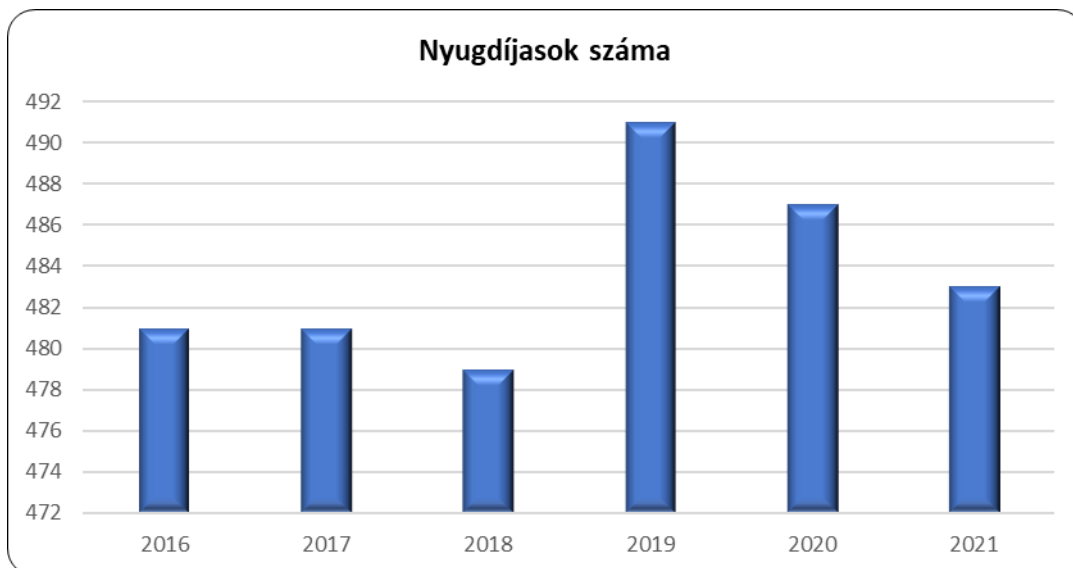
A közvélemény az időskor határkövét általában a gazdasági aktivitás megszűnéséhez köti, így egyre későbbre tesszük az öregedés kezdetét is. Magyarországon hosszú időn keresztül változatlan volt az öregségi nyugdíjkorhatár: férfiaknál 60, nőknél 55 év. Többszöri módosítás után 2012-től azonban fokozatosan és egységesen 65 évre emelkedik. Felemelése azt jelzi, hogy 65 éves kor előtt az ember még nem számít idősnek, hiszen a társadalom teljes értékű munkateljesítményt vár el tőle.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	325	281	115,66%
2017	319	307	103,91%
2018	327	346	94,51%
2019	354	385	91,95%
2020	380	439	86,56%
2021	394	476	82,77%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

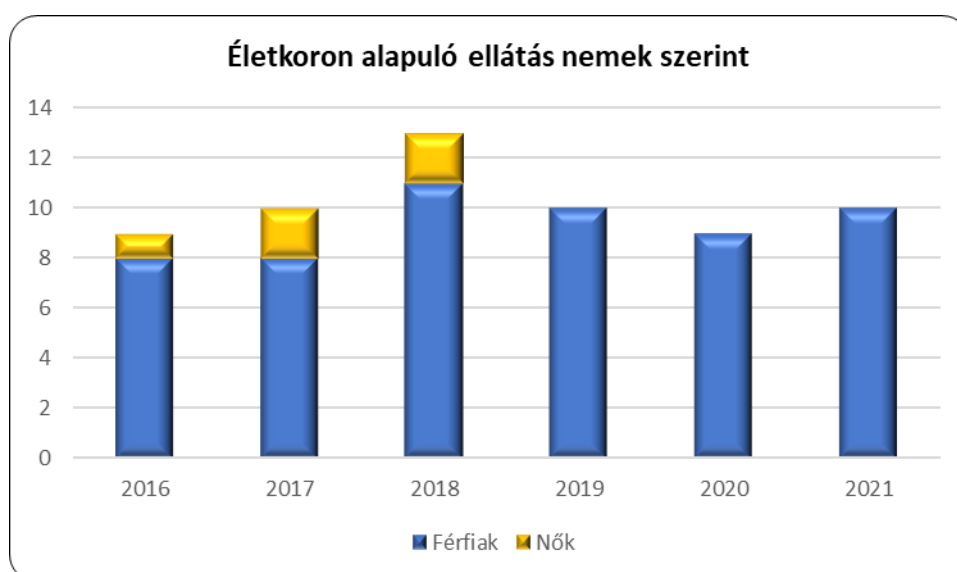
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	176	305	481
2017	183	298	481
2018	179	300	479
2019	184	307	491
2020	187	300	487
2021	186	297	483

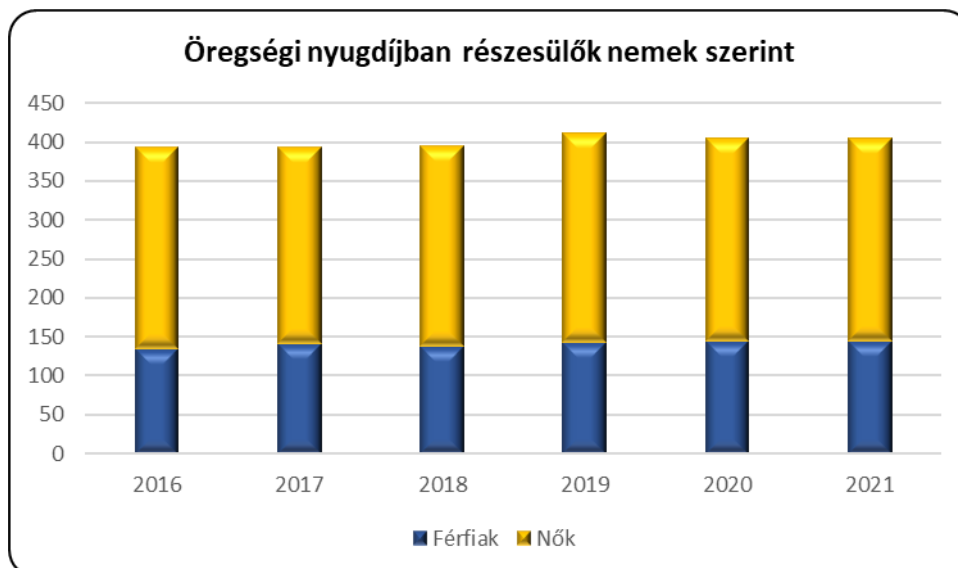
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	8	1	135	260	2	6	n.a.
2017	8	2	142	252	1	4	0
2018	11	2	139	257	1	4	0
2019	10	0	143	269	1	4	0
2020	9	0	145	261	2	2	0
2021	10	0	145	260	0	3	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2011.évi népszámlálás óta a népesség korösszetételében az időskorosztályok aránya tovább növekedett. A változást a 65 éves és annál idősebb korosztály növekedő, illetve a 15–39 éves korosztály csökkenő aránya jelzi a legszembetűnőbben. A 2022 népszámlálási adatokkal még nem rendelkezünk.

A lakóhely változtatás szempontjából a lakosság legidősebb csoportját stabilitás jellemzi.

Időskorúak ellátási típusa: Pénzbeli, amely ellátás jövedelmi helyzettől függő.

Jogosultsági feltételek: Az időskorúak járadéka a megélhetési jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Az ellátás havi összege jövedelemmel nem rendelkező jogosult esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének meghatározott százaléka. (2023-ban az öregségi nyugdíj legkisebb összege: 28.500 Ft)

Nagycenk nagyközségben 2019 után a nyugdíjasok száma visszaesett, ami lehet a COVID járvány hatása is.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az életkor előrehaladtával, a munkaerő-forgalomban részt vevőknek a megfelelő korú népességhez viszonyított aránya folyamatosan csökken, ami az idősebb korosztályoknál a foglalkoztatottak számának csökkenéséből is eleve következik. A munkaerő-forgalmi részvétel intenzitása csak gyengén függ az iskolai végzettségtől, a legnagyobb arányban a középfokú végzettségűek éltek a változtatás lehetőségével, míg legkevésbé a diplomával rendelkezők.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Öregségi nyugdíjkorhatár: a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 18. § (1) bekezdése szerinti öregségi nyugdíjkorhatár. E rendelkezés szerint a társadalombiztosítási öregségi nyugdíjra jogosító öregségi nyugdíjkorhatára annak, aki a) 1952. január 1-je előtt született, a betöltött 62. életév b) 1952-ben született, a 62. életév betöltését követő 183. nap, c) 1953-ban született, a betöltött 63. életév d) 1954-ben született, a 63. életév betöltését követő 183. nap, e) 1955-ben született, a betöltött 64. életév f) 1956-ban született, a 64. életév betöltését követő 183. nap, g) 1957-ben vagy azt követően született, a betöltött 65. életév.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	19	8	17	18	26	13
41-45 év (TS 042)	Fő	2	0	2	2	3	1
	%	10,53%	0,00%	11,76%	11,11%	11,54%	7,69%
46-50 év (TS 043)	Fő	3	0	0	1	1	1
	%	15,79%	0,00%	0,00%	5,56%	3,85%	7,69%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	0	1	2	2	2
	%	5,26%	0,00%	5,88%	11,11%	7,69%	15,38%
56-60 év (TS 045)	Fő	4	1	1	2	1	0
	%	21,05%	12,50%	5,88%	11,11%	3,85%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	4	6	5	6	5
	%	15,79%	50,00%	35,29%	27,78%	23,08%	38,46%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2018-tól kedvezőbb feltételekkel lehet a nyugdíjas korosztályt foglalkoztatni, de feltételezhető, így sem nőtt a számuk településünkön.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A közintézményekben, az idősek foglalkoztatását támogató egyéb programok a településen nem jellemzőek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy hátrányos megkülönböztetés történt a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatások infó-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott.

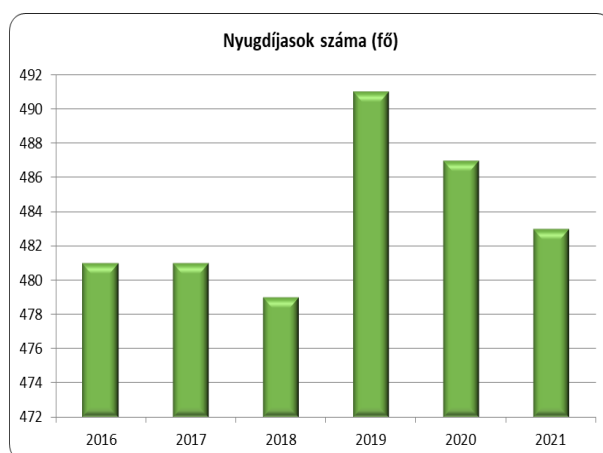
Az Egyenlő Bánásmód Hatóság elérhetősége a honlapunkon szerepel.

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, melyen az aktuális szolgáltatási információk szerepelnek, valamint a 2 havonta megjelenő Cenki Híradó (A Nagycenki Önkormányzat kiadványa) értesíti a lakosságot a fontos tudnivalókról. A helyi katolikus Egyházközség is folyamatosan szervez vallási eseményekhez kötődő programokat.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	176	305	481
2017	183	298	481
2018	179	300	479
2019	184	307	491
2020	187	300	487
2021	186	297	483

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közösségi életet a Nefelejcs Nyugdíjas Klub biztosítja, és több egyesületünknek, alapítványunknak is van aktív nyugdíjas tagja.

A Kormányablak busz rendszeresen érkezik a településre. Több ügyintézésre is lehetőség van a faluból nehezen kimozdulók számára:

Intézhető ügyek:

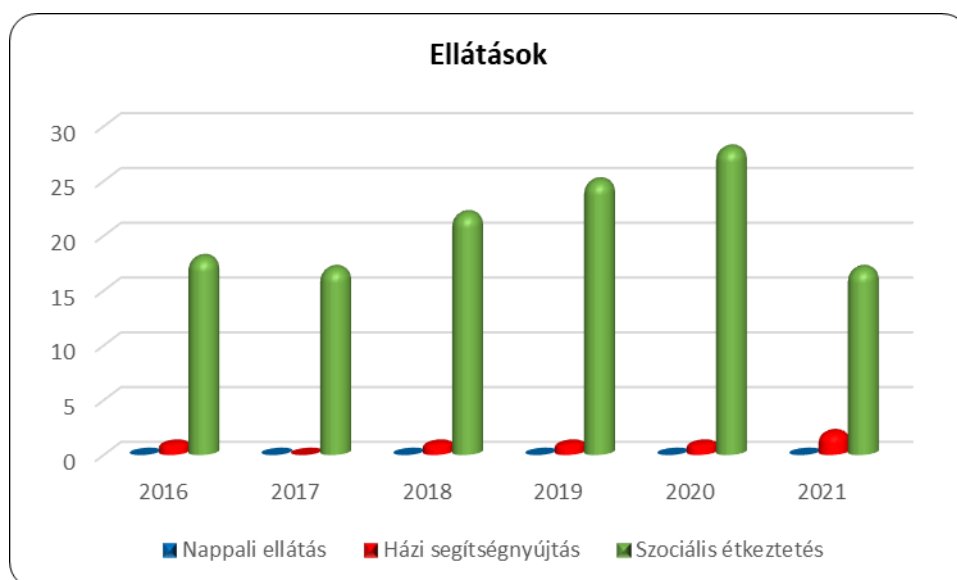
Lejárt okmányok cseréje, például:

- személyi igazolvány
- útleve
- jogosítvány
- lakcím

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	325	0	1	18
2017	319	0	0	17
2018	327	0	1	22
2019	354	0	1	25
2020	380	0	1	28
2021	394	0	2	17

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A egészségügyi szolgáltatások elérhetőek, részletesen LÁSD a 3.6 fejezetben.

Házi segítségnyújtás keretében összesen 2 főt gondoztunk a tavalyi évben (2021) Lövő, Nagycenk, Peresztég, Ebergőc és Sopronkövesd településen. (Részletesen LÁSD: a 3.6 fejezetben.)

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településünk a Legnagyobb magyar öröksége – elsősorban a Széchenyi-kastély, a Hársfasor, az Ybl Miklós által tervezett Szent István templom és a Széchenyi Mauzóleum – nemcsak a régió, hanem az egész ország, az egész nemzet számára kiemelt jelentőséggel bír. Ez okból kifolyólag is széles a paletta a kulturális eseményeket illetően.

Széchenyi emlékhelyek:

1. Széchenyi Kastély és emlékmúzeum
2. Hársfasor
3. Szent István plébániatemplom
4. Széchenyi szobor
5. Széchenyi Mauzóleum
6. Széchenyi Múzeumvasút
7. Kisvasút skanzen

Egyesületek, alapítványok, egyéb civil szervezetek:

- ◆ “Czenki” Hársfa Néptánc Egyesület (<https://www.facebook.com/czenkiharsfa>)
- ◆ Nagycenk Község Önkéntes Tűzoltó Egyesülete
- ◆ Nagycenki Sportegyesület
- ◆ Nagycenki Iparos Kör
- ◆ Friends of Europe Nagycenk Egyesület
- ◆ Nagycenki Vöröskereszt Alapszervezet
- ◆ Aranypatak Horgászegyesület
- ◆ Nyugati Vármegye Vitézlő Rendje Hagyományőrző Egyesület
- ◆ Nagycenki Vegyeskar Kulturális Egyesület

Nagycenki Könyvtár

Az olvasóteremben internetezési lehetőség, gyerekkönyv-sarok, Széchenyi-olvasósarok; színes folyóirat-kínálat.

"Könyvpatika-szolgáltatás" (személyre szabott, a konkrét probléma megoldásában segítő irodalom ajánlása). Programok, klubok, előadások.

A nagycenki könyvtár nyitva tartása:

Hétfő: 14-17 h

Kedd: 9-12h

Szerda: 14-17h

Csütörtök: 9-12h

Élénk és sokszínű a kulturális élet, aktívan tevékenykedő civil szervezetekkel, vendéglátó és vendégváró helyekkel rendelkezik a község.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket. Sok esetben nem is rendelkeznek számítógéppel.

c) a generációk közötti programok.

Kifejezetten nem jellemző a településen, minden program nyitott az összes korosztály számára.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi katolikus Egyházközség is folyamatosan szervez vallási eseményekhez kötődő programokat.

A közösségi életet a Nefelejcs Nyugdíjas Klub biztosítja, és több egyesületünknek, alapítványunknak is van aktív nyugdíjas tagja.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közlekedés a járdák és utak rossz állapota miatt nehézkes.	Burkolat felújítása, különösen a Vasút dombon.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos fogalmára nincs egységes, átfogó, minden országban azonosan értelmezett, elfogadott definíció. Magyarországon a „fogyatékoság” szó eltérő és széles jelentés-tartalmú kategória, amelynek aktuálisan alkalmazott értelmezése –sokszor sajnálatos módon-attól függően változik, hogy éppen mely tudományterület, szakterület vagy akár civil nyelvhasználat kontextusában fordul elő. A fogyatékos fogalmának értelmezésében jelentős hangsúlyeltolódásokat látunk, amelyek tudományterülettől független egységes értelmezés alkalmazását teremtették meg (WHO 1980-1997, 1997-től).

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása kötelességünk, és törvény határozza meg.

Az ENSZ 1992-ben nyilvánította a fogyatékos emberek világnapjává december 3-át, hogy ezzel hívja fel a társadalom figyelmét a fogyatékos emberek problémáira.

Lakosságunk összetételében nem ismert, hogy a fogyatékosokkal élők száma mekkora, és milyen jellegű. Erre vonatkozó kimutatással nem rendelkezünk.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	25	32	57
2017	27	31	58
2018	24	28	52
2019	25	24	49
2020	25	26	51
2021	26	25	51

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Településünkön a fogyatékosok közfoglalkoztatásban nem vesznek részt. A védett foglalkoztatással kapcsolatban információval nem rendelkezünk.

b.) munkavállalást segítő lehetőségek;

Nem jellemző a kifejezetten ilyen program a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy bármilyen jellegű hátrányos megkülönböztetés történt a foglalkoztatás területén.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Nincs ilyen a településen, legközelebb Sopronban található. (17 km) A Soproni Szociális Intézmény tud gondoskodni a fogyatékkal élőkről, illetve helyben a házi segítségnyújtásban részesülhetnek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

- A nehéz helyzetben lévő lakosok a Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete 8/2021. (VI.14.) önkormányzati rendelete - az önkormányzat által biztosított szociális ellátásokról

rendelete alapján, meghatározott feltételekkel kaphatnak pénzbeli, és természetbeni támogatást.

Az egyes szociális ellátásokról és gyermekvédelmi támogatásokról, a fogyatékkal élők számára is lehetőséget nyújt, hogy a lakhatási, gyógyszer-támogatási, és egyéb támogatásokat vegyen igénybe, a rendeletben meghatározott feltételek mellett.

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

- Fogyatékosági támogatás
- Rokkantsági járadék
- Parkolási igazolvány

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A felsorolt ellátások közül a településen házi segítségnyújtás, étkeztetés és a családsegítés biztosított.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek

akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A középületek nagy részének akadálymentesítettsége megtörtént.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A felújított középületeink akadálymentesek, a közszolgáltatások hozzáférhetőek.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen lévő munkahelyek akadálymentesítettségével kapcsolatban nem rendelkezünk információval.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A járdák, parkok akadálymentesen megközelíthetőek. A településen a közösségi közlekedés biztosított. A pályázati lehetőségekkel igyekszünk karbantartani, javításokat elvégezni a problémás útszakaszokon. Az idősek és a kisgyermekes szülők számára nagyon fontos, hogy a gyalogos közlekedés könnyen megoldható legyen.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen a fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások közül a közlekedésüket megkönnyítő akadálymentesítés egyre szélesebb körű, intézményi lehetőségek nincsenek.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzatnak nincsen ezzel kapcsolatos információja, az önkormányzati rendeletben meghatározott támogatási lehetőségeket a fogyatékkal élők is igénybe vehetik, amennyiben jogosultsági feltételeknek megfelelnek. (LÁSD: 7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei – pontban.)

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Minden települési program nyitott számukra, a sajátos igényekre vonatkozó programok nem jellemzőek.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs erről információja az önkormányzatnak.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségek nem minden célcsoport számára könnyen elérhető, ha aktív szereplője szeretne lenni a rendezvényeknek.	Modern felszereltségű mobil színpad létrehozása a rendezvényekhez.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások

Nem releváns a településen.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról alkotott törvényt. A törvénnyel az Országgyűlés elismerte, hogy az emberek önkéntes összefogása nélkülözhetetlen Magyarország fejlődéséhez. A civil szervezetek a társadalom alapvető egységei, amelyek folyamatosan hozzájárulnak közös értékeink mindennapi megvalósulásához. Az egyesülési szabadság érvényesülése, valamint a civil szervezetek működési alapjainak megteremtése, társadalmilag hasznos és közösségteremtő tevékenység. A közérdekű, illetve közhasznú tevékenységük támogatása társadalmunk feladata.

Az önkormányzat pénzbeli támogatást nyújt a helyi szervezetek esélyegyenlőségi munkájához:

Támogatott neve	Támogatás célja
Czenki Hársfa Néptáncegyület	kulturális tevékenység feltételeinek biztosítása.
Nagycenk Község Önkéntes Tűzoltó Egyesülete	tűzvédelmi tevékenység feltételeinek biztosítása, éves rendezvények
Nagycenki Sportegyesület	sportolási tevékenység feltételeinek biztosítása, Szalai Gergely Asztalitenisz Emléktorna.
Friends of Europe Nagycenk Egyesület	helyi és nemzetközi kulturális tevékenység feltételeinek biztosítása, rendezvények.
Országos Széchenyi Kör	Széchenyi Akadémia Nagycenken rendezvények támogatása
Nagycenki Vöröskereszt Alapszervezet	önkéntes véradás szervezése, véradói ünnepséghez támogatás, Véradások Nagycenken
Aranypatak Horgászegyesület	sportolási (horgászási) tevékenység feltételeinek biztosítása, rendezvények.
Nagycenki Aranypatak Óvoda	Rendezvények támogatása
Nagycenki Széchenyi István Általános Iskola	Az iskolai rendezvények.
Nagycenkért Alapítvány	Rendezvények támogatása.
Nefelejcs Nyugdíjas Klub	Rendezvények támogatása.
Nyugati Vármegye Vitézlő Rendje	Rendezvények támogatása.

Hagyományőrző Egyesület	
Nagycenki Vegyeskar Kulturális Egyesület	Rendezvények támogatása.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A helyi katolikus Egyházközség is folyamatosan szervez vallási eseményekhez kötődő programokat.

Lehetőségek a sportcsarnokban, sportpályán, és a nevelési-, oktatási intézményekben, könyvtárban van. (pl. sportesemények, versenyek)

Az adományozásban, önkéntes munkában az önkormányzat, egyházi és civil szektor jól együttműködik. Kiemelkedő az együttműködés és az egymás segítése, mind anyagi mind szakmai szempontból.

A Nagycenki Vöröskereszt Alapszervezet szervezőmunkája, önkéntes szociális feladatellátása kiemelkedő. *(önkéntes véradás szervezése, véradoi ünnepség)*

- Okleveles ápolók közreműködésével ingyenes **elsősegély tanfolyamot** tartanak a lakosság részére.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat és más önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség jellemző az önkormányzatra. Aktív kapcsolat rendszert ápol a térség többi szereplőjével, példamutató az együttműködés.

Részletesen LÁSD a „2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása” fejezetben.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nem releváns, a településen nincs nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Czenki Hársfa Néptáncgyesület, Nagycenki Sportegyesület a gyermekek számára a hagyományápoláshoz és a szabadidő hasznos eltöltéséhez járul hozzá. A Nagycenkért Alapítvány támogatja a helyi civileken és for-profit szereplőkön keresztül az esélyegyenlőségi célcsoportokat.

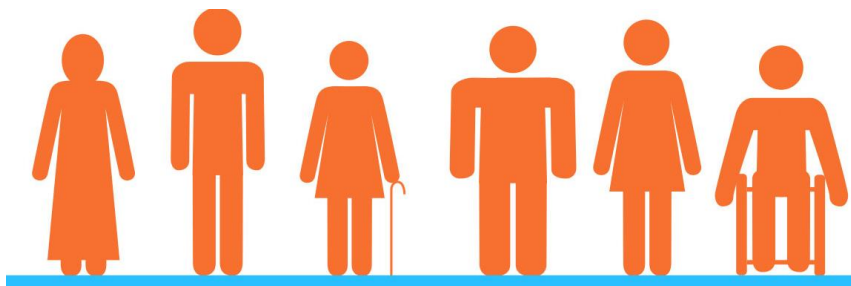
Nagycenki Vöröskereszt Alapszervezet az önkéntes szociális munkában van jelen a településen.

Az idősek hasznos szabadidő eltöltéséhez járul hozzá az Aranypatak Horgászgyesület

Nefelejcs Nyugdíjas Klub.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A községben működő vállalkozások önkéntesen támogatják a helyi programokat. A Nagycenkért Alapítványon keresztül is adójuk 1%-val.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

A települési esélyegyenlőségi program készítését az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg. Közreműködtek a fórum megbeszélésen résztvevő lakosok.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A helyben szokásos módon történt nyilvánosságot követően, a jegyzőhöz fordulhat a lakosság vagy egyéb szervezet az észrevételeivel.

Fordulhat kérdéssel, észrevétellel a HEP Fórumhoz.

A javaslatokat számba kell venni, és egyeztetést követően, a képviselő-testület a programba felülvizsgálatkor beépíti.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére.

Az az elfogadott HEP dokumentumot a TEF hivatalból nyilvánossá teszi, a honlapján megjelenti. <https://hep.tef.gov.hu>

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Az intézkedési terv célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak.

A helyi esélyegyenlőségi programnak kiemelt figyelmet kell fordítania:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályorientáció megváltoztatására;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőségi programban tervezett beavatkozások megvalósítása érdekében az önkormányzat, minden olyan önkormányzati döntés előkészítésekor, amely az önkormányzat által helyben biztosított szolgáltatások átalakítását vagy fejlesztését célozza, ideértve a fejlesztési vagy beruházási projektek megtervezését is, olyan esélyegyenlőségi hatáselemzést szükséges készítenie, amely alapján tervezhetők az intézkedésnek/fejlesztési projektnek a három kiemelt esélyegyenlőségi célcsoportra gyakorolt konkrét hatásai, és biztosítható azok eredményeihez való hozzáférésük. Az esélyegyenlőségi hatáselemzés elvégzése szükséges feltétele annak, hogy az önkormányzat az esélyegyenlőségi programban kitűzött céljaival és vállalt feladataival összhangban valósítson meg fejlesztéseket, beruházásokat a településen.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A sport egy lehetőség a hátrányos helyzetű gyermeknek a felzárkózásra, Az iskolában népszerű labdarúgáshoz a megfelelő pálya hiányzik.	Az iskola udvarán műfüves labdarúgó pálya építése.
Gyermekek	A településen az idősek és fiatalok arányának megtartása, fiatalokat a településen tartjuk.	Önkormányzati lakótelkek kialakítása.
	Több, minőségibb sportprogram megtartásához már elavult a	Sportcsarnok teljes korszerűsítése.

	jelenlegi sportcsarnok.	
Nők	A Vám utcában a járda nem alkalmas gyalogos közlekedésre. A kisgyermekes szülőknek ez különösen nagy gondot okoz.	Vám utcában a járda felújítása.
Idősek	A közlekedés a járdák és utak rossz állapota miatt nehézkes.	Burkolat felújítása, különösen a Vasút dombon.
Fogyatékkal élők	A kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségek nem minden célcsoport számára könnyen elérhető, ha aktív szereplője szeretne lenni a rendezvényeknek.	Modern felszereltségű mobil színpad létrehozása a rendezvényekhez.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Nem releváns.	Nem releváns.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Iskolai szabadidő eltöltése	Polgármester , Jegyző, helyi vállalkozók, Általános Iskola, Tankerület
Gyermekek	Minőségi sportprogramok	Polgármester , Jegyző, helyi vállalkozók, Általános Iskola, Tankerület
	Fiatalok itthon tartása	Polgármester , Jegyző, helyi vállalkozók
Nők	Könnyebb közlekedés	Polgármester , Jegyző, helyi szakemberek, Védőnő, Családsegítő
Idősek	Utak javítása	Polgármester , Jegyző, helyi vállalkozók
Fogyatékkal élők	Kulturális programok	Polgármester , Községi Ház vezetője, Jegyző, helyi vállalkozók

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Nem releváns.	Nem releváns.
---	---------------	---------------

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

0. Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Nem releváns.
---	---------------

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Iskolai szabadidő eltöltése	A sport egy lehetőség a hátrányos helyzetű gyermekek a felzárkózásra, Az iskolában népszerű labdarúgáshoz a megfelelő pálya hiányzik.	Az iskola udvarán műfüves labdarúgó pálya építése.	Iskolai működési szabályzat, Pedagógiai Program	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	Az iskola udvarán a hely kijelölése, egyeztetések a szereplőkkel, tervek elkészítése, forrás beszerzése. Szerződésalkötések. Az építési művelet végrehajtása.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A pályát használók száma, köre.	Adminisztrációs munka, pályázati forrás, helyi vállalkozók, lakosság adományai, önkéntes munka	A pálya állagmegóvásával.	Nem releváns
---	-----------------------------	---	--	---	--	---	--------------	--------------------------	---------------------------------	--	---------------------------	--------------

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Minőségi sportprogramok	Több, minőségibb sportprogram megtartásához már	Sportcsarnok teljes korszerűsítése.	Iskolai működési szabályzat, Pedagógiai Program	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és	Egyeztetések a szereplőkkel, tervek elkészítése, forrás	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A programok száma, résztvevők	Adminisztrációs munka, pályázati	A sportcsarnok állagmegóvásával.	Nem releváns.
---	-------------------------	---	-------------------------------------	---	--	---	--------------	--------------------------	-------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	---------------

		elavult a jelenlegi sportcsarnok.			Területfejlesztési Konceptió, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	beszerzése.			száma.	forrás, helyi vállalkozók, lakosság adományai, önkéntes munka.		
2	Fiatalok itthon tartása	A településen az idősek és fiatalok arányának megtartása, fiatalokat a településen tartjuk.	Önkormányzati lakótelek kialakítása.	Településfejlesztési tervekkel, Építési jogszabályok, Arculati kézikönyv - https://www.nagycenk.hu/files/rendezesite rv/2019/Telepuleskep i_arculati_kezik.pdf	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022),	Helymeghatározás, felmérések, tervek elkészítése, forrás beszerzése. Szerződésalkötések. A telkek kialakításának végrehajtása.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Telkek kihasználtsága. Fiatal családok száma, gyerekek számának növekedése.	Adminisztrációs munka, pályázati forrás, helyi vállalkozók.	Telkek hasznosítása a célnak megfelelően.	Nem releváns.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Könnyebb közlekedés	A Vám utcában a járda nem alkalmas gyalogos	Vám utcában a járda felújítása.	Településfejlesztési tervekkel, Építési jogszabályok,	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és	Felmérések, tervek elkészítése, forrás beszerzése.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Lakossági elégedettség visszajelzése, a	Adminisztrációs munka, pályázati	Folyamatos karbantartással.	Nem releváns.

		közlekedésre. A kisgyermekes szülőknek ez különösen nagy gondot okoz.		Arculati kézikönyv - https://www.nagycenk.hu/files/rendezesite rv/2019/Telepuleskep i_arculati_kezik.pdf	Területfejlesztési Konceptió, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)	Szerződéskötések. A felújítási művelet végrehajtása.			járdát igénybe vevők száma.	forrás, helyi vállalkozók.		
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Utak javítása	A közlekedés a járdák és utak rossz állapota miatt nehézkes.	Burkolat felújítása, különösen a Vasút dombon.	Településfejlesztési tervekkel, Építési jogszabályok, Arculati kézikönyv - https://www.nagycenk.hu/files/rendezesite rv/2019/Telepuleskep i_arculati_kezik.pdf	-	Felmérések, tervek elkészítése, forrás beszerzése. Szerződéskötések. A felújítási művelet végrehajtása.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Lakossági elégedettség visszajelzése, a járdát, utat igénybe vevők száma.	Adminisztrációs munka, pályázati forrás, helyi vállalkozók.	Folyamatos karbantartással.	-
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Kulturális programok	A kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségek nem minden célcsoport számára könnyen elérhető, ha aktív szereplője szeretne lenni a rendezvényeknek.	Modern felszereltségű mobil színpad létrehozása a rendezvények-hez.	Biztonsági előírások, jogszabályok, tűz, és egyéb balesetvédelmi előírások. Akadálymentesítési előírások, jogszabályok. (23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről *	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Új Roma Stratégia(2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi	Felmérések, tervek elkészítése, forrás beszerzése. Szerződéskötések. A mobil színpad elkészítése.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A programok száma, résztvevők száma.	Adminisztrációs munka, pályázati forrás, helyi vállalkozók, lakosság adományai, önkéntes munka.	A folyamatos igény esetén, a feltételek biztosítása az önkormányzat, nevelési-oktatási intézmények, civil szféra segítségével.	Nem releváns.

					Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010- 2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022)							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős fórumot működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével megbeszéléseket az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok (javasolt)

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak lehetnek:

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,

- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását az önkormányzat által meghatározott módon a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a nyilvános lakossági fórumok alkalmával, valamint a HEP Fórumon a véleménynyilvánítás lehetőségét biztosítjuk.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente az önkormányzat által meghatározott módon tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre.

Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége, hogy felmérje a HEP Fórum létrejöttének szükségességét és szervezését. A feladata a HEP Fórum működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit lehetőség szerint a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Figyelmet fordít rá, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- Ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Felelőssége, hogy az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során megállapítja, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nagycenk község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Nagycenk község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 69/2023. (VI. 21.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Nagycenk, 2023. június 23.
Dátum

 Aláírás

A Nagycenk Község Önkormányzatának alábbi partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Nagycenk, 2023. 06. 26.
Dátum

 Partner aláírás

Nagycenk, 2023. 06. 26.
Dátum

 Partner aláírás

Nagycenk, 2023. 06. 26.

Nagycenk, 2023. 06. 27.
Dátum

 Partner aláírás

Nagycenk, 2023. 06. 27.

Nagycenk, 2023. 07. 04.

 Partner aláírás

Felhasznált források

- www.nagycenk.hu
- www.mapio.net
- www.njt.hu
- www.teir.hu
- www.arcanum.hu
- <http://nepesseg.com/gyor-moson-sopron/nagycenk>
- A magyarországi romák XXI. század eleji társadalmi helyzete / Összefoglaló tanulmány / www.parlament.hu
- Magyarország - 2022 – KSH
- KSH - Fókuszban a vármegyék – 2022. I–IV. negyedév, Térségi összehasonlítás
- www.europarl.europa.eu
- <https://encrypted-tbn0.gstatic.com>

KIVONAT

Készült: Nagycenk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. június 21-én megtartott *rendes ülésének jegyzőkönyvéből*

Döntéshozatal: 4 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és tartózkodás nélkül a testület *elfogadta a határozati javaslatot*

69/2023.(VI.21.) önkormányzati határozat

Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása

Nagycenk Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a csatolt melléklet szerint elfogadja Nagycenk Nagyközség Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőség Program 2023-2028 című dokumentumot, illetve elrendeli a HEP-nek a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Kormányrendelet 3. §-a alapján a helyben szokásos módon történő közzétételét, illetve soron kívüli megküldését a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság számára, mely azt a saját honlapján közzéteszi.

Felelős: Csorba János polgármester

Határidő: azonnal

Csorba János s.k.
polgármester

Percze Szilvia s.k.
jegyző

A kivonat hiteles:

